НАРОДНА
АРМІЯ
4 січня, 2018
#1 (5533)

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ! СЛАВІМО ЙОГО!

Фото Анатолія СТЕПАНОВА

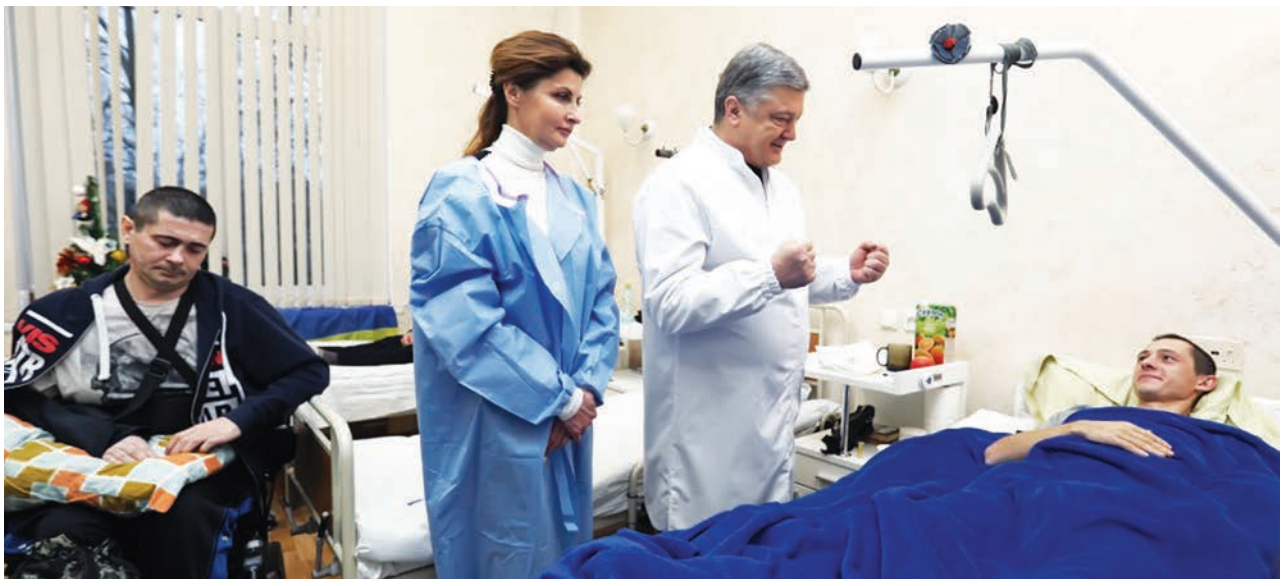
ТАНКОВІ «ТРЕНДИ» ДЛЯ НАШОГО ВІЙСЬКА

У ЗС УКРАЇНИ УВАЖНІШЕ ПРИДИВЛЯЮТЬСЯ ДО ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ ТАНКІСТІВ В АРМІЯХ КРАЇН — ЧЛЕНІВ НАТО

стор. 7

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

«ПРАЦЮЄМО, ЩОБ НА ХВИЛІ ПЕРШОГО ЗВІЛЬНЕННЯ МИ НЕ ЗАБАРИЛИСЯ З ДРУГОЮ»

Президент України Петро Порошенко разом з дружиною Мариною Порошенко відвідали бійців ЗС України у Національному військово-медичному клінічному центрі «ГВКГ»

Перемовини про звільнення українських воїнів та патріотів, які залишилися в полоні бойовиків, продовжуються, і вже 10 січня відбудеться їхній новий раунд. Про це Президент Петро Порошенко повідомив під час спілкування з бійцями Збройних Сил, яких глава держави відвідав у Національному військово-медичному клінічному центрі «ГВКГ».

Глава держави наголосив, що спільних зусиль потребує подальша робота щодо звільнення українців, які досі перебувають у полоні. «Я вже доручив своїм радникам, представникам у Тристоронній контактній групі негайно організувати зустрічі і продовження переговорів», — повідомив Петро Порошенко.

«Працюємо, щоб на хвилі першого звільнення ми не забарилися з другою. Для нас справа честі їх витягнути», — наголосив глава держави.

Петро Порошенко попросив рідних звільнених українців зв'язатися і підтримувати рідних тих, хто поки що залишається в полоні, повідомляє сайт глави держави.

УРЯД ЗАТВЕРДИВ ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧАСНИКІВ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Документом затверджено механізм організації проведення зазначеної реабілітації структурними підрозділами з питань соціального захисту населення обласних, Київської міської держадміністрацій, районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, повідомляє Урядовий портал.

Метою психологічної реабілітації є збереження або відновлення фізичного та психологічного здоров'я; зниження частоти й тяжкості наслідків перенесених бойових психічних травм у формі гострих стресових реакцій; запобігання інвалідності; профілактика агресивної та саморуйнівної поведінки.

Реабілітація передбачає надання таких послуг: психологічна діагностика, психологічна просвіта та інформування, консультування, психологічна підтримка й супроводження, психотерапія, групова робота.

Послуги з психологічної реабілітації надають окремо або в комплексі з іншими оздоровчими, фізкультурно-спортивними, санаторно-курортними, медико-психологічними та соціальними послугами.

ЗМІНЕНІ УМОВИ ВСТУПУ ДО ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Відтепер абітурієнти мають уважніше стежити за списком необхідних іспитів для вступу до вишів. Це пов'язано зі змінами конкурсних предметів у переліку умов прийому 2018 року. Ще одна зміна стосується мінімальної кількості балів, отриманих абітурієнтом для можливості подання документів до ВНЗ. Відтепер ця позначка сягає 150 балів. Про це повідомив директор департаменту вищої освіти Міністерства освіти і науки України Олег Шаров.

Також зменшено кількість заяв, які мають право подати абітурієнти для бюджетної форми навчання. Минулого року ця кількість становила 9, а відтепер — 7 (максимум 4 спеціальності). Для дітей з непідконтрольних територій «ЛНР» та «ДНР» встановлено полегшені умови вступу.

У ПРЕЗИДЕНТСЬКОМУ ПОЛКУ ВІДКРИЛИ КІМНАТУ ТРАДИЦІЙ

У Києві на території окремого полку Президента України імені гетьмана Богдана Хмельницького для військовослужбовців відкрили Кімнату традицій.

Приміщення обладнане всім необхідним для комфортного відпочинку військовослужбовців: є зручні дивани та крісла, телевізор, приставка для відеоігр, посуд для чаювання, різні настільні ігри та навіть аерохокей.

— Це кімната морально-психологічної підтримки. Я вважаю, що офіцери та солдати після важких буднів повинні мати можливість відпочити та відволіктися від щоденних завдань. Тож ми й надалі збираємося підтримувати військових і плануємо створення таких кімнат в інших військових частинах, — сказав президент ГО «Фонд сприяння реформам в Україні» Алік Тарраф.

Стіни Кімнати традицій прикрашені фотографіями з життя військової частини. Окрім цього, тут є великий акваріум та спеціальні полиці, де виставлені нагороди та кубки, здобуті військовослужбовцями частини.

— Ми вважаємо, що цей проект позитивно вплине на морально-психологічний стан наших військовослужбовців. Такі приміщення вже давно є у військових НАТО, тому надалі ми відкриватимемо такі кімнати, — сказав тво заступника командувача Сухопутних військ ЗС України з морально-психологічного забезпечення — начальник Управління морально-психологічного забезпечення Командування Сухопутних військ ЗС України полковник Ігор Єфіменко.

ВІДКРИТА РЕЄСТРАЦІЯ НА УЧАСТЬ У ВІДБОРІ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ЗБІРНОЇ НА «ІГРИ НЕСКОРЕНИХ-2018»

Зареєструватися на відкриті спортивні тестування можуть ветерани та діючі військовослужбовці ЗС України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Національної поліції України, Служби безпеки України, а також добровольчих формувань, які мають посвідчення учасника бойових дій та були поранені, травмовані або захворіли під час або внаслідок виконання службових обов'язків у районі бойових дій або в ході миротворчих операцій за участю України. Про це йдеться на офіційній сторінці «Ігор нескорених» у Facebook.

Збір заявок на відкриті спортивні тестування триватиме з 1 січня по 25 лютого 2018 року.

Анкета доступна за посиланням: http://bit.ly/2lvBhod

УКРАЇНА: ОДНА НА ВСІХ

Скоро виповниться чотири роки від початку війни. Війна має різні виміри. Бувають релігійні, бувають етнічні, бувають війни за ресурси. Але та війна, яка почалася в лютому 2014 року, не потрапляє в ці категорії. Тому що вона спочатку була світоглядною.

Росія завжди сприймала себе острівцем ціннісного в пострадянському океані етнічного. «Рускій мір» існував іще до того, як патріарх Кіріл придумав це словосполучення. Його було сформульовано самим історичним досвідом існування російської й радянської імперії. Усередині нього — війни й винаходи, література й мистецтво, традиція — релігійна та громадянська.

Росія завжди любила підкреслювати, що частиною «руского міра» можна стати незалежно від національності. Козиряла етнічним корінням Пушкіна й Фонвізіна, Барклая-де-Толлі й Багратіона. Вона мала конкретну пропозицію для зовнішнього ринку: відмовтеся від своєї ідентичності, присягніть нашій — і успадкуєте все. Усе, що накопичено в метрополії за століття її історії.

Москва була переконана, що її пропозиція унікальна, що ніхто з її сусідів не може запропонувати нічого рівноцінного, що кожна з колишніх радянських республік спроможна бути лише територією етнічного, коли ніяка лояльність до «полісу» не зробить «чужака» частиною «полісу». Просто за фактом «неправильних» прізвища або географії народження.

Вона прорахувалася стосовно України.

Майдан переміг саме тому, що його ідеологія була інклюзивна. Він готовий був прийняти в себе будь-кого, хто поділяв його цінності, хто готовий був протестувати проти насильства й несправедливості, узурпації та відчаю. Майдан був двомовним, багатонаціональним і світоглядним.

Потім цю традицію продовжила війна за незалежність. Російське вторгнення стерло кордон між областями. В одних і тих самих окопах сиділи жителі Дніпра й Ужгорода, Івано-Франківська й Херсона, Донецька й Львова. Їх об'єднував не лише колір паспортів — їх об'єднувало прагнення захистити майбутнє від того, що їм хотіла нав'язати колишня метрополія. Добровольцями на фронт ішли українці й росіяни, євреї й кримські татари, білоруси й грузини.

Це була історія про інклюзивність. Та сама, право на яку Росія визнавала лише за собою. Виявилося, що Україна здатна бути точно таким же островом ціннісного, яким вважала себе Москва.

Кремль був упевнений, що внутрішні українські окопи занадто глибокі, що будь-який поштовх ззовні змусить Україну розвалитися по межах внутрішніх протиріч. Він прорахувався. І це, можливо, найголовніша спадщина останніх чотирьох років.

Українська інклюзивність — головне надбання за підсумками війни. Саме вона змогла утримати країну. Дала їй шанс і час. І саме цю інклюзивність Україні потрібно зберегти.

Суперечності нікуди не подінуться. Люди різні, і вони продовжуватимуть хотіти різного. Але внутрішні кордони мають бути тоншими за зовнішні. Просто тому, що це єдиний спосіб вистояти в ситуації вторгнення.

У нас немає кількох Україн для кожного табору. Країна може бути тільки одна.

І це важливий момент. Бо війна в пасивній фазі породжує попит на пошук внутрішніх ворогів, у табір яких люди часом готові записувати не лише тих, котрі перебувають по інший бік окопів, а й тих, котрі по інший бік політичних барикад. І це зовсім не одне й те саме.

Немає нічого простішого, як знецінити опонента. Звинуватити його в проплаченості або зраді. Можливо, у ряді випадків закиди в недалекоглядності й справді стануть найкращим поясненням чужої поведінки. Але все це не має скасовувати головного: внутрішні паркани не повинні бути вищими за зовнішні.

Перевірочне запитання просте: чиєї перемоги й чиєї поразки ви хочете за підсумками війни. Решта — деталі.

Сто років тому нерозуміння цієї простої формули вже призвело країну до поразки. Залишмо померлим їхні помилки.

Павло КАЗАРІН

ЯКІ ЗМІНИ ВІДБУЛИСЯ В ЖИТТІ УКРАЇНЦІВ ІЗ НОВОГО РОКУ

ІЗ 1 СІЧНЯ НАБУЛА ЧИННОСТІ НИЗКА ЗАКОНІВ УКРАЇНИ, ЯКІ ПРОДОВЖУЮТЬ КУРС РЕФОРМ. ЗМІНИ ТОРКНУЛИСЯ, ЗОКРЕМА, МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРПЛАТИ, СИСТЕМИ НАРАХУВАННЯ ПЕНСІЙ, МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ, ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ВАРТОСТІ ОКРЕМИХ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ ТОЩО

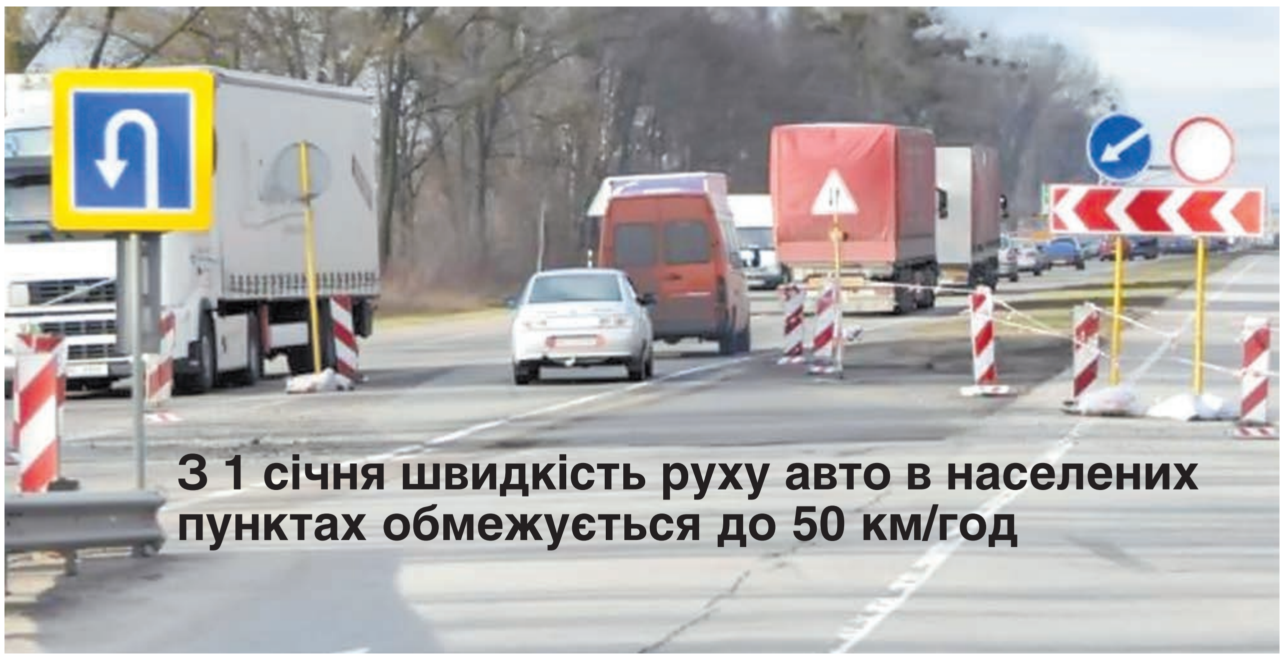
Із січня 2018 року розмір мінімальної заробітної плати становить 3723 грн. Це на 523 грн більше за рівень мінімальної зарплати 2017 року — 3,2 тис. грн.

Прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць із 1 січня — 1700 грн; з 1 липня — 1777 грн, із 1 грудня — 1853 грн. Порівняно з 1 січня 2017-го ця цифра збільшилася на 156 грн. (Для дітей віком до шести років: із 1 січня — 1492 грн, із 1 липня — 1559 грн, із 1 грудня — 1626 грн. Для дітей віком від шести до 18 років: із 1 січня — 1860 грн, із 1 липня — 1944 грн, із 1 грудня — 2027 грн).

Пенсійна реформа. Відповідно до нового закону, пенсійний вік залишається 60 років. Мінімальний страховий стаж для виходу на пенсію до кінця 2017 року був 15 років. Але починаючи з 1 січня 2018 року право на призначення пенсії матимуть ті, у кого буде 25 років страхового стажу. І щороку цей стаж збільшуватиметься на один рік, тож 2028 року він має сягнути 35 років у чоловіків, 30 — у жінок (тобто наступного, 2019 року вже треба буде мати 26 років страхового стажу, щоб вийти на омріяну пенсію, 2020-го — 27 років і так далі).

Цікаво, що законом дозволено придбати страховий стаж, якого не вистачає. Для цього треба буде зробити внески у Пенсійний фонд, і вартість стажу одного року становитиме понад 16 000 грн. Що стосується тих, у кого страховий стаж становитиме менше як 15 років, то, коли вони досягнуть 65 років, їм передбачено державну соціальну допомогу, розмір якої визначатиме Пенсійний фонд, виходячи з рівня доходів сім'ї пенсіонера.

2017 РІК ПОБИВ СУМНИЙ РЕКОРД ЗА КІЛЬКІСТЮ АВАРІЙ ТА ЖЕРТВ НА ДОРОГАХ

Починаючи з 1 січня 2018 року право на призначення пенсії матимуть ті, у кого буде 25 років страхового стажу. І щороку цей стаж збільшуватиметься на один рік

Змінився й підхід до страхового стажу. Страховий стаж із 1 січня 2004 року можна підтвердити тільки сплаченими страховими внесками. Тож трудова книжка не є підтвердженням страхового стажу, як це було раніше. Якщо запис у трудовій книжці є, а страхові внески роботодавець не сплачував, то цей стаж не буде враховано під час нарахування пенсії. Стаж, набутий до 01.01.2004 й надалі можна підтверджувати також і записом у трудовій книжці.

Новим законом скасовано 15-відсоткове обмеження для пенсіонерів, які працюють: відтепер вони зможуть одночасно отримувати і зарплату, і пенсію в повному обсязі.

Із 1 січня швидкість руху авто в населених пунктах України обмежено до 50 кілометрів за годину. 2018-го порушники ПДР знову отримуватимуть «листи щастя». З початку року в ПДР почали діяти значні зміни. Зокрема йдеться про фото- й відеофіксації порушень ПДР, обмеження швидкості руху в населених пунктах із 60 до 50 км/год (перевищити ліміт дозволено лише на 9 км/год, інакше доведеться заплатити штраф у розмірі 3,4 тис. грн), збільшення штрафу за керування транспортним засобом без прав у 20 разів і запровадження дворічного терміну водійського посвідчення, отриманого вперше. Також посилено відповідальність за управління автомобілем у нетверезому стані.

Медична реформа має розпочатися з квітня 2018 року. Одна з головних її новацій — система, яку названо «гроші ходять за пацієнтом». Українці тепер самостійно вибиратимуть сімейного лікаря й підписуватимуть із ними угоду (первинна медична допомога), а також після направлення від сімейного лікаря діставатимуть право на безкоштовний огляд у профільних спеціалістів.

Тобто зарплатня лікаря первинної ланки допомоги — сімейних лікарів, дільничних терапевтів і дільничних педіатрів — залежатиме від кількості пацієнтів у кожного з них, а не від фіксованої ставки. Тепер якість роботи лікарів впливатиме на їхню оплату праці, що стимулюватиме їхнє професійне зростання. Невідкладна медична допомога залишиться безкоштовною.

Медичні послуги розподілено на два пакети:

— червоний — послуги, які оплачуватиме сам пацієнт (наприклад, неекстрена стоматологія, звернення до лікаря без направлення, естетична медицина);

— зелений пакет — послуги, які 100-відсотково оплачуватиме держава (невідкладна, первинна, паліативна допомога).

Уряд надасть додаткові кошти на програму «Доступні ліки» й розширить перелік препаратів безкоштовних ліків щонайменше на 10 препаратів. З'являться, зокрема, дві додаткові діючі речовини для лікування серцево-судинних захворювань і діабету II типу — лозартан і глібенкламід. У Бюджеті-2018 передбачено збільшення фінансування програми на 30%.

Із 1 січня зменшилися соціальні норми на електроенергію, а це означає, що отримувачам субсидій і пільг доведеться платити за послугу більше, якщо відбудеться перевищення норми.

— У житлових приміщеннях (будинках), окрім тих, про які йдеться в абзацах третьому — шостому цього підпункту постанови Кабміну № 409 від 6 серпня 2014 року «Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування», — 70 кВт·год на місяць на сім'ю (домогосподарство) з однієї особи й додатково 30 кВт·год на місяць на кожного іншого члена сім'ї (домогосподарства), але не більш як 190 кВт·год на місяць.

— В обладнаних стаціонарними електроплитами, за наявності централізованого постачання гарячої води — 110 кВт·год на місяць на сім'ю (домогосподарство) з однієї особи й додатково 30 кВт·год на місяць на кожного іншого члена сім'ї (домогосподарства) на житлове приміщення (будинок), але не більш як 230 кВт·год на місяць.

— В обладнаних стаціонарними електроплитами за відсутності централізованого постачання гарячої води — 130 кВт·год на місяць на сім'ю (домогосподарство) з однієї особи й додатково 30 кВт·год на місяць на кожного іншого члена сім'ї (домогосподарства) на житлове приміщення (будинок), але не більш як 250 кВт·год на місяць.

1 січня в Україні зросли акцизи на цигарки. Тож цигарки подорожчають на 2-7 грн залежно від марки та виробника.

До 2024 року, за угодою про асоціацію з Євросоюзом, вартість акцизу зросте від 21 євро до 90 євро за тисячу сигарет. Відповідно пачка коштуватиме не менше як 90 грн. Тоді за таку ж кількість сигарет український курець платитиме 32,4 тис. грн на рік.

Уперше за історію України в Податковому кодексі визначено підвищення цін не на один, а одразу на сім років наперед. До 2024 року сигарети в Україні зрівняються в ціні з усією Європою.

Підготував Анатолій КРАВЕЦЬ

МИ СВОЇХ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ВІДБУВСЯ ДОВГООЧІКУВАНИЙ ЗУСТРІЧІ ЗІ ЗВІЛЬНЕНИМИ З ПОЛОНУ ТА ПРО ТЕ,

Довгоочікувана мить зустрічі з коханим...

…Ніч. Військовий аеродром… До зустрічі зі звільненими — лічені хвилини. За обмежувальною стрічкою — багатолюдний натовп, в якому — журналісти, небайдужі українці та найрідніші тих, хто так довго пробув у клятому полоні. Останніх видають сповнені страждань та надії очі.

Серед натовпу бачу літню жінку, яка страшенно тремтить від холоду та хвилювання. Вона тримає руки, наче в церкві під час молитви, і чую, що просить Бога позбавити страждань її дитину, якій пощастило вижити. Напівпритомна, вона чекає, коли обійме сина… І ось довгоочікувана мить. Натовп кинувся до хлопців, а ті — до своїх рідних…

Тендітна дівчина обійняла коханого так міцно, наче не вірила, що він поруч. Вони не звертали уваги ні на кого. Він належав тільки їй, і всі це добре розуміли...

З останніх сил мати хлопця ледь чутно вигукує з натовпу: «Синку… Синку, я тут, хлопчику мій, я тут!» — і зі сльозами на очах, майже втрачаючи свідомість від усіх перенесених страждань, ледь біжить, аби прилинути до своєї дитини… На якусь мить мені здалося, що вона не йде — її просто несе натовп. Довгоочікувані міцні обійми і сльози радості… Він — з нею, він живий: «Нарешті ти вдома, рідненький, ти вдома!»

Ніби в кадрі фільму про війну бачу батька, який шукає у натовпі сина. Він знає, що той є в списках, бачив це на власні очі, та де ж він? Розгублений, він вигукнув у розпачі: «Синку, синку!.. Де ти?.. Я знаю, ти тут! Синку… Хлопчику мій…» Невже сталася страшна помилка, і вони так і не побачать один одного? Хвалити Бога, ні! «Батю, рідний мій, я тут!» — відгукнувся син. Нарешті вони міцно обійнялися — сивий від горя батько та змучений полоном син.

Навколо — радісний гомін, спалахи фотокамер. Одна молода пара заціпеніла в обіймах — стоїть, не рухаючись, заплющивши очі. Для них на летовищі більше нікого немає, цей світ існує для двох. Тендітна дівчина обійняла коханого так міцно, так сильно, наче не вірила, що він поруч. Вони не звертали уваги ані на натовп журналістів, які намагалися їх про щось розпитати, ані на людей, які хотіли привітати кожного звільненого. Він належав тільки їй, і всі це добре розуміли.

Від побаченого на душі було водночас легко і дуже сумно — таке щастя бачити родини разом, проте скільки страждань і горя довелося їм пережити...

Помічаю в натовпі маленьку жінку, огорнуту українським прапором поверх тоненького пальто. Побачивши біля її ніг сумки, я з подивом запитала:

— Невже і ви були в заручниках?

— Так, — відповіла вона з усмішкою.

Я була вкрай здивована. Невеликого зросту, але така сильна духом жінка. Вона була однією із чотирьох, яких звільнили того дня.

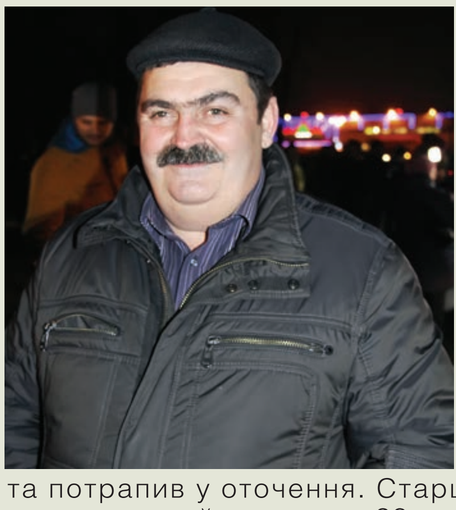
— Я родом з Докучаєвська Донецької області, пробула в полоні більше року, — розповідає Галина Гайова *(під час розмови, вона всміхалася, проте на її обличчі я помітила сльозу)*. — Я за Україну, тому й потрапила в неволю. Ображали? Так… Всяке було *(відводить погляд)*. В найтяжчі моменти, чесно вам зізнаюся, думала про сина і потайки згадувала Президента, аби нас обміняв швидше, — вже із усмішкою говорить жінка.

— Ми знали, що мама жива. Вона три місяці пробула в донецькому СІЗО. Ми телефонували слідчому, який вів її справу. Тамтешні адвокати вимагали від нас чималих коштів. Я працюю в міжнародній компанії, то нам усі допомагали. Зверталися до Червоного Хреста, представників ОБСЄ. До речі, останніх на суди не пускали, коли вони прибували, судові слухання просто переносили. Про те, що маму звільнять, ми дізналися кілька днів тому. Нарешті ти вдома! — син обіймає і цілує матір.

— У відчай я не впадав. Щоправда, дуже сумував за рідними, тож у найважчі моменти дивився на їхнє фото, — говорить мені щойно звільнений Василь. — Коли сказали, що я в списку на обмін, то навіть не повірив. Так хотілося додому… Знаю, що у полоні залишилися шість наших хлопців. Постійно думаю про них…

— Ми чекали на Васю два роки і два місяці, які нам здалися вічністю. Нам сказали, що його звільнили, а дзвінка від сина все не було. Я тоді подумала, що просто не виживу — моє серце ледь не зупинилося. Була страшенна паніка: невже знов усе зірвалося? Невже моя дитина залишиться в заручниках? — долучається до розмови мати хлопця Зіновія Ігорівна. — Ви знаєте, ми ніколи не сиділи склавши руки. Це правда. Весь час їздили на акції, зверталися до влади. Для нашої родини сьогодні — щаслива мить…

— Я хочу плакати весь час і не можу підібрати слів, — говорить батько звільненого Олександра Морозова. Його син був названий на його ж честь — він також Олександр Морозов. — Мені подзвонили кілька діб тому і сказали, що син є у списках. Уявіть, він пробув у полоні майже три роки — без одного місяця. Він пішов служити за мобілізацією та потрапив у оточення. Старший сержант, старшина роти, тепер йому лише 28 років. Ми були в розпачі, коли побачили в Інтернеті відео, де він побитий і ледь живий. Згодом йому дозволили подзвонити нам, а потім — більше року мовчання, яке нас просто вбивало. Нам передавали від нього листи, в яких він нас навіть підтримував, — згадує вже із усмішкою батько. — Молодчинка, не зневірився. Я завжди знав, що мій син — герой. Інакше й бути не могло…

Коли я запитала звільненого військового Миколу Герасименка, скільки він пробув у полоні, відповідь була точною:

— 1052 доби. Рахував кожну. Попри те, не можу радіти, чесно… Відпочину трошки, відновлю сили — і в «бій». У полоні залишилися друзі, я за них дуже переживаю. Я пообіцяв їм допомогти, — говорить Микола.

— Я не відпущу тебе! — говорить заплакана та щаслива дружина Наталя, яка стоїть поруч. Вона поділилася, що зустріла чоловіка словами: «Все було недаремно, чуєш?» — Ви знаєте, за весь цей час я так звикла казати, що я дружина заручника. Проте нині, на щастя, вже ні… Молилася за свого Миколу. Нині дякую Богу!

…В автобусі з табличкою «Зустрінемо своїх», яким ми їхали до летовища на зустріч із колишніми полоненими, неподалік мене сиділа заплакана жінка. Вона знала, що в списках звільнених її сина немає, проте їхала з надією на зустріч… А раптом би сталося диво, і його також відпустили? Коли щаслива мить настала і всі рідні забрали своїх близьких, я помітила, що вона так тихенько і пішла додому сама. І серце просто розривалося від болю за її горе. Зі сльозами на очах і з надією, що і її син повернеться з клятого полону, вона все ще вірить у найкраще, адже своїх не кидають...

Тетяна МОРОЗ

НЕ КИДАЄМО

ОБМІН ЗАРУЧНИКАМИ. ДОДОМУ ПОВЕРНУЛИСЯ 73 УКРАЇНЦІ. ПРО ЩАСЛИВУ МИТЬ ЩО ДОВЕЛОСЯ ПЕРЕЖИТИ ЇМ ТА ЇХНІМ БЛИЗЬКИМ, У РОЗПОВІДІ НАШИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ

…Після зустрічі на летовищі більшість звільнених військових доправили до Національного військово-медичного клінічного центру «ГВКГ» на обстеження й лікування. Зрозуміло, що хлопці, які повернулися з полону, потребують уваги і допомоги. Через побиття, стреси, погане харчування у більшості з них серйозно погіршилося здоров'я. Чимало з них були поранені. Зокрема Олександр Лазаренко відвідав хірургічне відділення. Ніяково посміхаючись, каже, що перевіряв, чи на місці куля. Після обстеження його відпустять додому на свята, а згодом знову візьмуть на лікування

У госпіталі видалася нагода докладніше поспілкуватися з нашими героями. Один з них, Микола Герасименко, розповів, що потрапив у заручники 9 лютого 2015 року. Він вів машину комбата. Поруч був заступник командира підполковник С. (до війни — декан одного з дніпровських інститутів), позаду — ще два мобілізовані бійці. На трасі біля села Логвинове в тилу нашого угруповання військ під Дебальцевим вони виїхали на невідомий блокпост, як виявилося, ворожий.

— Я пригальмував і висунувся з вікна, аби сказати пароль, — розповідає Микола. — Однак у відповідь засвистіли кулі. Шансів відбитися — нуль. Один з наших отримав важке поранення…

За кілька годин до того через Логвинове пройшла вантажівка їхнього батальйону, Герасименко проскочити не встиг. Ні він, ні заступник комбата й гадки не мали, що вночі село захопили російські козачки.

Про полон Микола розповідає неохоче. Каже, що їх часто перевозили: Козак, Ізварине, Макіївка… Бувало всяке, та мало хорошого.

— Якось, сидячи у підвалі, почули стрілянину. Невже наші? — жевріла надія. — Минуло кілька годин. І ось відкрилися двері й ми почули: «Тут пленные. Куда их? В расход?» Виходили, прощаючись. Нагорі почули глузливе: «Поздравляем: из плена — в плен!» Зрозуміли: перед нами росіяни. Саме тоді «їхтамнєти» почали вичавлювати з Донбасу російських козачків.

Попри все, Герасименко сподівався на звільнення та лічив дні. Знав: удома його чекають загорьовані мати, дружина та син. Згодом з'явилася можливість листуватися з рідними. Зізнається, що інколи надія танула, мов весняний сніг. Серед заручників поширювалися чутки про обмін «всіх на всіх», однак цю ідею озвучували, а потім щось укотре ставало на заваді її реалізації. Час тягнувся невимовно довго. І от дочекалися — їх обмінюють! Автобус, гвинтокрил, літак і… вдома. Миколу із товаришами особисто зустрічав Президент України Петро Порошенко. Відбулася щира розмова. Хлопці дякували, що про них не забули. Згадували й тих побратимів, які ще чекають на звільнення.

Микола Герасименко з дружиною та мамою

Олексій Кушпіль з рідними

…Солдату Олексієві Кушпілю пощастило, адже його з полону дочекалися обидві його найкоханіші жінки. У військовому госпіталі дружина Вікторія і мати Наталя Петрівна не відходили від свого любого солдатика та не стримували сліз радості.

— Нарешті все позаду, він поруч і живий-здоровий. А скільки разів ми так зривалися і мчали до столиці, коли повідомлялося про можливий обмін, скільки разів розчаровано поверталися додому ні з чим, відганяючи думки: «А може його вже немає? Може нас просто обманюють?», — відверто каже мати.

31-річний водій мінометного взводу роти вогневої підтримки зі Знам'янки Олексій Кушпіль був мобілізований у квітні 2015 року. З квітня 2016-го у складі колони потрапив під обстріл. Олексій відстав, бо через пробиті ворожими кулями колеса в нього не було шансів прорватися.

Він не надто охоче розповідає про війну, а надто — про перебування в заручниках. Та про все красномовно говорять глибокі шрами на обличчі і переламаний, вочевидь, не один раз, ніс…

Про захоплення Олексія батькам повідомили через три дні після того, як вони втратили із ним зв'язок. Жодного разу їм не вдалося поговорити із сином по телефону. Проте подекуди отримували від нього листи з десяти слів: «У мене все добре, не хвилюйтеся, мої дорогенькі…», написані, наче під копірку, бо не міг собі дозволити більше нічого розповісти. Батьки і дружина розуміли, але невідомість того, скільки триватиме ув'язнення Олексія, була нестерпною.

Довгі півтора року жінки посильно намагалися прискорити повернення дорогої їм людини додому. Дружина вірила, що все буде добре і чекала…

— Ні дня не минало без спогадів про вісім років нашого щасливого подружнього життя, — розповідає Вікторія. — Я ходила вулицями рідного міста, ловила відблиски наших емоцій: «Ось тут ми вперше поцілувалися, так пахло бузком, коли вперше освідчилися в коханні…»

Вона сміялася і плакала, пригадуючи, як разом впали перед Новим роком, послизнувшись однією й тією ж ногою на ожеледиці, як зашарілася при першій зустрічі, як іще зовсім юні і сором'язливі…» Прокидаючись щоранку, вона сподівалася, що це сон, що зараз увійде її коханий, як завжди веселий, і вони питимуть каву з молоком з однієї великої чашки, і обмірковуватимуть плани на день. Тепер її мрії нарешті здійснюються…

…Для сестри заручника Олексія Кодьмана Ніни життя розділилося навпіл з отриманням на електронну пошту загрозливого листа: «Прівєт із Данєцка! Пришло время отвечать за себя и «того парня»!» Обліковий запис, з якого він був надісланий, належав молодику з Росії, якого вона не знала. Відразу внесла його до «чорного списку» і тремтячими пальцями набрала номер старшого брата. Олексій уже понад півроку воював у районі АТО. Він добровольцем пішов у військкомат, сказавши матері, що отримав повістку. Мусив злукавити, бо вона взяла з нього обіцянку без повістки на війну не йти. А він рвався на Схід країни, аби разом з іншими гасити «вогонь». Хай навіть не з брандспойтом, як його вчили в пожежній академії у Харкові, а з кулеметом у руках. Тільки б зупинити ворожу «стихію», що ширилася рідною землею і руйнувала все навколо: людські життя, будинки, Батьківщину.

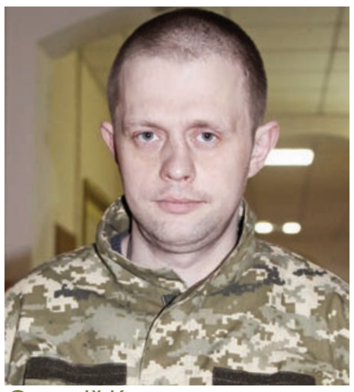
...Гудків усе не було, у грудях шалено калатало, а в голові крутилося: «Аби тільки був живий!» «Недоступним» для рідних сержант ЗСУ Олексій Кодьман буде ще довгі два роки і два місяці. Весь час — в ув'язненні в бойовиків «ДНР». Його з побратимами перевезуть з «ізбушки» (підвалу колишньої будівлі СБУ в Донецьку) до Макіївської в'язниці. Остання після темного підвалу, де втрачалося почуття дня і ночі, і постійних допитів здалася санаторієм, хлопців тримали в камерах, як засуджених, і лише на годину в день виводили з тісної «трійки» на повітря. Руки за спиною, чоботи — одні на кількох. У нечастих листах рідним Олексій запевнятиме, що в нього все гаразд, що почувається добре, нормально харчується, хоча зруйновані через нестачу вітамінів зуби та вдвічі менший розмір одягу свідчитимуть зовсім про інше…

Каже, підтримувала лише віра у швидке повернення додому і мрія при зустрічі обійняти найрідніших… Але коли Олексія запитали, що було найскладніним, відповів: залишати у ворога друзів.

Бо не з чужих слів знає, що відчуваєш, коли твого імені немає у списках на обмін, як за крок до омріяного звільнення чекати на КПП і, не дочекавшись, повертатися до камери. І чути від бойовиків глузливе: «Твоя країна про тебе забула!» Він радів за звільнених побратимів, бо знав, що рано чи пізно його черга також настане.

…Не отримавши відповіді від брата, Ніна повідомила батькам і сестрі про лист. Усі разом заходилися обдзвонювати різні служби, командирів. За кілька днів дізналися, що їхнього Олексія з двома побратимами схопили бойовики. У листопаді 2015-го під час виконання бойового завдання під Павлополем хлопці натрапили на диверсійну групу...

Батько Олексія розповів, що має вдома товсту теку, повну прапорів, на яких написана щоразу більша кількість днів перебування його сина у в'язниці на окупованій території. Ці прапори він називає своїм «візуальним щоденником» — літописом боротьби за сина, історією численних переговорів, мітингів у Тернополі, Львові та Києві. За понад 760 днів перебування сина в полоні, де тільки не побу-

Олексій Кодьман

вав Сергій Кодьман. Навіть прорвався до «міністра оборони ДНР», ризикуючи також стати бранцем російських найманців. За себе, каже, не боявся, аби лиш сина відпустили. Кілька годин дебатів, умовлянь. Погодилися лише на коротку зустріч батька з Олексієм. Ті двадцять хвилин, хоч і без обіймів, без зайвих слів під пильним наглядом бойовиків стали для обох передноворічним подарунком. Обоє виснажені, змарнілі, але щасливі, що живі й незламні...

— Нам дозволили передачі, тату, повідом іншим батькам, — сказав між іншим Олексій.

Ті дві хлібини, що бойовики «по-барськи» виділили в'язням від чималої батьківської передачі на Новий рік, були для хлопців справжнім святом і видалися їм найсмачнішими і найдухмянішими.

Ці новорічні свята також сповнені особливого дива, адже 73 українські бранці повернулися до своїх рідних. І, можливо, хтось подумає, що війна для хлопців вже закінчилася. Олексій же переконаний, що для нього вона триватиме доти, допоки додому не повернеться останній український заручник.

Руслан ТКАЧУК, Ольга МОСЬОНДЗ

ЗМІЦНЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ Є ГАРАНТІЄЮ НАШОЇ ПЕРСПЕКТИВИ

Кожна вкладена в безпеку країни гривня утримує відкритими шлюзи для ефективного розвитку, примноження економіки, формування моделі не лише незалежності політичної, ментальної, а й уможливлення нашої багатовимірної, стійкої самостійності.

Саме тепер Україна перепрограмовує власну ціннісно-історичну матрицю. І це дуже непокоїть деяких наших сусідів, які не звикли до стрімкого дорослішання молодої держави. Збройні Сили захищають не просто територію з громадянами України — вони є щитом від чужорідного впливу та чергової спроби «братського поглинання». Ми повставали проти цього в минулому не раз, але ці потуги повсякчас заливало море української крові…

ФОРМУЄТЬСЯ НОВА ІДЕОЛОГІЧНА ПЛАТФОРМА НАШОГО ВІЙСЬКА

Розпочата оборонна реформа — безпрецедентна за масштабом та амбіціями, а українське військо нині однозначно перебуває на підйомі. У цього «ліфта» є власна дорожня карта — чіткий маршрут і горизонт для поступу вперед. Це Державна програма розвитку Збройних Сил України на період до 2020 року. І тут є певні щорічні здобутки. 2017-й дав війську нову систему управління, воно впритул підійшло до переходу на євроатлантичні підходи в оборонному плануванні, наростило інтенсивність навчань, у підготовці військ посилено практичну спрямованість. Міноборони вдалося створити потужний резерв. Українське суспільство бачить, як непросто, але в правильному напрямку еволюціонують армійські технічні стандарти з розроблення та виробництва озброєння й спецтехніки, як осучаснюють системи харчування та речового забезпечення. Оборонне відомство здобуло значну політичну підтримку на світовому рівні, зокрема в залученні різних форматів міжнародної допомоги в реформуванні Збройних Сил і поглибленні військово-політичного діалогу. А головне те, що в боротьбі з агресором міцніє дух нашої нації, яка спромоглася відродити власне військо.

Україна перебуває в епіцентрі глобального динамічного процесу, в якому інколи навіть досконалі й продумані плани доводиться суттєво коригувати. Значно легше це робити, коли існує міцний фундамент. У війську ним є професійне ядро.

Звісно, треба працювати над кращим технічним оснащенням, далі вдосконалювати медичне забезпечення Збройних Сил, продовжувати поглиблювати професіоналізацію війська.

Потужна інформаційна складова сучасної війни спричинила те, що змінюється й ідеологічна платформа українського війська: з'явилося багато нових почесних найменувань військових частин і повернуто колишні, з небуття піднято прізвища незаслужено забутих військових діячів і звитяжців тощо. Але цей процес відбувається непросто, доводиться дещо пришвидшувати його, адже за кілька років треба зробити те, що Україна згаяла за чверть століття.

Так, війна — це передусім зіткнення протиборчих ідеологій. Не є винятком і нинішня ситуація. Головні завдання сучасного кремлівського «агітпропу» полягають у нав'язуванні свого погляду на історичне минуле України й максимальному збереженні імперсько-радянських рудиментів бойових традицій — нашого спадку від недавнього колоніального минулого. Тому вітчизняне військо повинне мати глибоке національно-історичне, ціннісне коріння — і його якраз активно почали підживлювати.

Це серйозна комплексна робота, що передбачає як внутрішньо-комунікативну роботу з військовослужбовцями, так і впровадження нових бойових традицій. І в практиці присвоєння почесних найменувань військовим частинам за останні три роки чітко простежується ідея об'єднати минуле та сучасне. Наприклад, поряд із постаттю Короля Данила, чиє ім'я присвоєно 24-й бригаді, ми бачимо постать сучасного Героя України Івана Зубкова, ім'я якого присвоєно 90-му окремому аеромобільному батальйону 81-ї бригади.

Генеральний штаб визначив загальну потребу в забезпеченні Збройних Сил України озброєнням і військовою технікою на суму понад 400 млрд грн

Яскравий приклад відмови від традицій радянського минулого — запровадження Дня Десантно-штурмових військ і нових елементів однострою для українських десантників. Треба розуміти: за змістом це не просто функціональне перейменування та зміна зовнішніх ознак роду військ, а передусім серйозна ідеологічна відповідь наших десантників агресорові. Процес упровадження нових бойових традицій потребує виваженого підходу, але він однозначно незворотний.

БОЙОВІ ДІЇ НА ДОНБАСІ ПОСТАВИЛИ ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ ПЕРЕД СИСТЕМОЮ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ

Також Міноборони запровадило системні зрушення в підготовці військових фахівців. Особливо цінне те, що нині в освітньому процесі стають домінантними елементами набутий під час АТО досвід і посилення практичної складової вишколу. Військова освіта взяла курс на поглиблення партнерства з НАТО й перехід на стандарти підготовки, якими послуговується Північноатлантичний альянс. Натепер Збройні Сили працюють над тим, щоб якомога швидше та якісніше, фактично — докорінно, оновити матеріально-технічну базу, передусім польову компоненту, відомчих навчальних закладів. Це нові тренажери, засоби імітаційного моделювання, комп'ютерна техніка.

До речі, 2017-го з участю іноземних фахівців для навчальних центрів Збройних Сил України підготовлено понад 640 інструкторів. Вони можуть самостійно здійснювати заходи підготовки. І вишкіл таких тренерів — один із пріоритетів комплектування військ. Великі сподівання в цій справі покладають на центри підготовки сержантського складу, в яких сержантів навчають за двома напрямками — курсом лідерства й курсом підготовки інструкторів базового та підвищеного рівнів. Заплановано запровадження й академічного рівня інструкторського тренінгу. Роль іноземних фахівців у цьому процесі ще відчутна, але здебільшого вона має консультативно-дорадчий характер. Далі система підготовки сержантського складу набуде цілком автономних рис, і її здійснюватимуть здебільшого фахівці ЗСУ. В нових програмах підготовки особового складу врахують методи навчання провідних країн світу. І це не копія якоїсь європейської чи американської моделі, а цілком автентична програма, у якій враховано, зокрема, і попередній гіркий досвід українського війська.

ЩОБ ВИКОНАТИ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ОЗБРОЄНЬ, ДЕРЖАВА МАЄ ЩОРОКУ АСИГНУВАТИ ДЕСЯТКИ МІЛЬЯРДІВ ГРИВЕНЬ

Пріоритетними напрямами програм розвитку озброєння та військової техніки в середньостроковій перспективі є розроблення, відновлення, модернізація, закупівля нових зразків ОВТ й засобів ураження. Передусім — для частин і підрозділів сил швидкого реагування, розвідки та радіоелектронної боротьби, частин авіації, протиповітряної оборони, Сил спецоперацій ЗС України й корабельного складу ВМС. Протягом останніх років удалося суттєво технічно підсилити підрозділи сухопутної й повітряної компоненти війська.

Звісно, щоб виконати відповідні програми розвитку озброєнь, держава має щороку віднаходити й асигнувати десятки мільярдів гривень.

Генеральний штаб визначив загальну потребу в забезпеченні Збройних Сил України озброєнням і військовою технікою на суму понад 400 млрд грн. Стосовно переозброєння війська варто зазначити, що підготовлено нову редакцію Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки на період до 2021 року, за результатами виконання якої очікується суттєве поліпшення оснащення ЗСУ новітнім озброєнням. Україна потребує масштабного відновлення виробництва не тільки боєприпасів, а й стволів, тренажерів, мішеневих установок, випробного устаткування тощо. Саме зараз формується відповідь на цей виклик системі національної безпеки та оборони.

УСПІХ ОБОРОННОЇ РЕФОРМИ БЕЗ РІШУЧОГО ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ КОРУПЦІЇ НЕМОЖЛИВИЙ

Ця хвороба уразила державні інституції, усі рівні суспільства. А хронічні недуги, як відомо, потребують тривалого й комплексного оздоровчого впливу. І хоч би як критикували армію, а Міноборони нині — в авангарді антикорупційного очищення влади. Відповідно до оцінки НАЗК, оборонне відомство перебуває в трійці найкращих за напрямом запобігання корупції. Відповідно до соціологічних досліджень, українське військо вже кілька років поспіль посідає третє місце за індексом народної довіри. Промовисті дані, хіба не так?

У протидії корупції оборонне відомство взаємодіє зі Службою внутрішнього аудиту, Військовою службою правопорядку та іншими правоохоронними органами. Загалом здійснено 32 службових розслідування та антикорупційні перевірки, перевірено інформацію стосовно 370 директорів держпідприємств та інших посадовців щодо корупційних ризиків. 16 посадовців уже звільнено з роботи.

У Міноборони на оперативному обліку перебуває інформація стосовно 135 кримінальних корупційних злочинів. І от якраз найбільше, 37, скоєно у квартирно-експлуатаційних органах, 28 — у військкоматах і 15 — у лісгоспах.

Завершено розслідування корупційних правопорушень у діяльності одеської філії та Концерну «Військторгсервіс» через заниження обсягів оренди торговельних місць на промтоварному ринку. Звільнено з посади директора ДП «Львівський військовий лісокомбінат» за виявлені порушення. Викрито низку фактів з ознаками корупційних правопорушень у діяльності КЕВ Харківського гарнізону. І таких прикладів чимало.

Словом, зроблено багато, але насправді це лише частина того, що потрібно виконати до кінця 2020 року, — завершення основних заходів із реформування Збройних Сил та приведення їх у відповідність до стандартів НАТО.

Геннадій КАРПЮК

Наявність справжнього бойового досвіду і професіоналізму наших танкових взводів визнав командувач Сухопутних військ США в Європі генерал Бен Ходжес

ТАНКОВІ «ТРЕНДИ» ДЛЯ НАШОГО ВІЙСЬКА

У ЗС УКРАЇНИ УВАЖНІШЕ ПРИДИВЛЯЮТЬСЯ ДО ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ ТАНКІСТІВ В АРМІЯХ КРАЇН — ЧЛЕНІВ НАТО

У травні 2017 року танковий взвод Збройних Сил України, який очолював капітан Роман Багаєв, уперше в історії українського війська брав участь у міжнародних змаганнях бронетанкових підрозділів армій країн — членів НАТО The Strong Europe Tank Challenge. І хоча наші танкісти виконували тактичні вправи на абсолютно незнайомій для себе до цього місцевості, без жодних попередніх тренувань на танках, які за певними тактико-технічними характеристиками поступаються західним аналогам, вони цілком успішно виступили на цих змаганнях. За окремими елементами змагань український танковий взвод навіть продемонстрував одні з найкращих результатів (наприклад, під час виконання бойової стрільби в різних видах бою мав один із найкращих результатів стрільби штатним снарядом). Це, зокрема, визнав і командувач Сухопутних військ США в Європі генерал Бен Ходжес, який відзначив високий рівень здатності українців до адаптації на незнайомій місцевості й до незнайомої обстановки, а також наявність у них справжнього бойового досвіду і професіоналізму

Однак участь українських танкістів у міжнародних змаганнях бронетанкових підрозділів країн — членів НАТО була корисною не тільки у сфері піднесення міжнародного авторитету нашої країни та її війська. Під час цих змагань підлеглі капітана Багаєва, а також представники органів військового управління, які були присутні на них, побачили чимало того, що варто запозичити й українському війську. Тісно спілкуючись зі своїми американськими та європейськими колегами, вони мали змогу особисто ознайомитися з ефективністю та дієвістю професійної підготовки танкістів в арміях різних країн Альянсу, порівняти власні напрацювання, досвід і навички з аналогічними в європейських колег.

Показово, що певних висновків у цьому сенсі дійшли не тільки наші танкісти, а й вище військове керівництво країни. Так, начальник Генерального штабу — Головнокомандувач ЗС України генерал армії України Віктор Муженко (який на заключному етапі змагань прибув на полігон поблизу німецького Графенвіра, щоб підтримати нашу команду), коментуючи перебіг змагань представникам вітчизняних ЗМІ, зазначив:

— Наш танковий взвод перший раз в історії бере участь в інтернаціональних змаганнях такого рівня. Для нас це дуже цікаво в першу чергу в плані накопичення та обміну досвідом. Ми побачили багато цікавих елементів, які нам обов'язково необхідно ввести в практику навчання наших військ, особливо у сфері переобладнання навчально-матеріальної бази наших полігонів, відпрацювання певних тактичних прийомів та методики підготовки фахівців.

За західними стандартами 150–250 пострілів штатним снарядом за рік в арміях Альянсу є для екіпажу танка радше нормою, тоді як для українського екіпажу 40–50 пострілів — «дуже непогано»

І дійсно, на сьогодні впровадження нових підходів до підготовки спеціалістів танкових військ у вітчизняному війську є нагальною потребою. А тогорічні танкові змагання в німецькому Графенвірі стали лише черговим красномовним підтвердженням цього. Хоча, звісно, головним стимулюючим фактором тут є досвід участі наших танкових підрозділів у антитерористичній операції, а не епізодичне знайомство наших танкістів із західною методикою. Утім одне другому зовсім не заважає, а радше доцільно доповнює…

У цьому сенсі, якщо порівнювати елементи підготовки танкістів в арміях країн — членів НАТО і вітчизняних танкістів, можемо констатувати одну яскраво виражену особливість, притаманну саме «західній» методиці або, якщо казати сучасною мовою, — тренду, якому останнім часом намагаються відповідати Збройні Сили України. Я маю на увазі виключну і максимально наближену до реальних вимог відповідність змісту цієї підготовки двом ключовим факторам: реаліям сучасного бою за участю танків та максимально ефективному використанню бойових можливостей своєї штатної бойової техніки, що також визначається її тактико-технічними характеристиками.

Під час травневих змагань це було наочно продемонстровано нашими західними партнерами. Наприклад, у таких сферах, як водіння бойових машин, взаємодія із приданими силами та засобами або ураження цілей на максимально можливих відстанях, виконання певних тактичних прийомів.

Ось, наприклад, на танках типу «Леопард» виконує вправу танковий взвод Німеччини або Австрії. За її умовою, після виконання бойової стрільби танки взводу повинні на максимальній швидкості відійти на визначений рубіж виключно заднім ходом. А українські Т-64БВ за цим показником через свої ТТХ значно поступаються західним аналогам. Так само за потреби виклику вогню артилерії або взаємодії з піхотою західні танки, маючи відповідні засоби зв'язку, кращі оптичні пристрої, явно виглядають більш виграшно. Дистанція «першого» пострілу, спостереження за полем бою та виявлення цілей (за рахунок кращих оптичних приладів) також виходили в західних колег краще за наших. Тобто там, де дозволяла штатна техніка, обладнання, західні колеги зазвичай демонстрували високий рівень навченості та перевагу в натренованості.

Чимало матеріалу для обмірковування у сфері підготовки танкістів дає й досвід АТО, особливо в поєднанні з досвідом наших західних колег. Наприклад, у сучасному загальновійськовому бою, також і в тому форматі, який характерний саме для подій на Донбасі, неабиякого значення набували навички танкістів щодо самостійних дій у відриві від головних сил підрозділу (одним-двома танками) або у складі невеликої групи (до взводу з чотирьох машин). Придання одиночних танків механізованим та мотопіхотним підрозділам було досить поширеною практикою в районі бойових дій на Сході нашої країни. Більше того, ключового значення для танкістів у таких випадках набували навички щодо сумісних дій із піхотою та артилерією.

Пригадаймо: у програмі змагань на це було відведено левову частину випробувань — від перевірки вміння викликати вогонь артилерії та водити танк у складних умовах до визначення з мінімальними похибками відстані до цілі та її ідентифікації (розпізнавання). Зрозуміло, що це передбачено щорічною основною програмою підготовки танкістів в арміях країн — членів НАТО явно не в сенсі «допоміжної дисципліни». Це, до речі, й було продемонстровано під час змагань…

Але будемо сподіватися, що найближчим часом процес адаптації основного змісту підготовки підрозділів танкових військ у ЗС України набуде загальних і схожих із західними партнерами рис. Це очевидно вже сьогодні з тієї простої причини, що саме їхні стандарти та генеральний напрямок найбільше відповідають сьогоднішнім потребам ЗС України. Лише одне порівняння: за західними стандартами 150–250 пострілів штатним снарядом за рік в арміях Альянсу є для екіпажу танка радше нормою, тоді як для українського екіпажу 40–50 пострілів — «дуже непогано», а в окремих випадках навіть характеризується як «дуже напружене навчання». У водінні бойових машин приблизно така ж картина (1800 км проти 550–600 км наїзду в механіків-водіїв). Те, що ще за радянськими нормами ми донедавна вважали «непоганими стандартами», виявилося таким, що, м'яко кажучи, не зовсім відповідає реальним вимогам… Отже, час змінювати не тільки полігони.

Костянтин МАШОВЕЦЬ

У СВІТІ НЕМАЄ БРОНЕТЕХНІКИ, ЯКУ Б НЕ МОЖНА БУЛО ЗНИЩИТИ УКРАЇНСЬКИМ «СКІФОМ»,

АБО НА ЩО ЗДАТНІ ВІТЧИЗНЯНІ ВИСОКОТОЧНІ ЗАСОБИ УРАЖЕННЯ БРОНЕТЕХНІКИ

ПТРК «Корсар» прийнято на озброєння українського війська 2017 року

Повідомлення про те, що Україна врешті-решт отримає летальну оборонну зброю зі США, неабияк сколихнуло вітчизняний інформаційний простір і мало цілком прогнозовану реакцію в ЗМІ сусідньої Росії. Однак на тлі загального піднесення через усвідомлення перспективи ймовірного постачання в Україну славнозвісних протитанкових ракетних комплексів Javelin не варто забувати, що наша країна також посідає гідне місце серед світових виробників сучасних протитанкових ракетних комплексів

Насправді у світі є небагато країн, які можуть похвалитися технологіями вироблення високоточних засобів ураження, якими є протитанкові керовані ракети й постріли з протитанковими керованими ракетами. Таку зброю призначено для ураження нерухомих і рухомих броньованих цілей та інших об'єктів, що мають комбіновану, рознесену чи монолітну броню, зокрема з динамічним захистом, а також для ураження малорозмірних цілей типу довготривалих вогневих точок, танка в окопі, легкоброньованих об'єктів і вертольотів.

ПТРК «Скіф» має унікальні характеристики, він пробиває броню завтовшки до одного метра за динамічним захистом

Інженери ДП «Державне Київське конструкторське бюро «Луч» розробили ціле сімейство високоточних засобів ураження — від легкого переносного ракетного комплексу з максимальною дальністю стрільби 2500 м (ПТРК «Корсар») до більш потужних із дальністю стрільби 5000 м (ПТРК «Бар'єр», ПТРК «Стугна-П», постріл з керованою ракетою «Конус», 105-мм постріл з керованою ракетою Falarick), і протитанкових ракетних комплексів для повітряних платформ (вертольотів), максимальна дальність стрільби яких становить 7500 м (ПТРК «Бар'єр-В»).

Особливе місце серед протитанкових керованих ракет належить тим, які вистрілюють зі ствола. Цікаво, що самостійно виготовляти ці високотехнологічні боєприпаси можуть лише кілька країн у світі. І серед них Україна, де першу подібну ракету розробили ще 1997 року. Наразі такими є вітчизняні керовані ракети Falarick 90 (калібру 90 мм, із максимальною дальністю стрільби до 4000 м і бронепробиттям за динамічним захистом 550 мм), «Стугна» (калібру 100 мм, із максимальною дальністю стрільби до 5000 м і бронепробиттям за динамічним захистом 550 мм), Falarick 105 (калібру 105 мм, із максимальною дальністю стрільби до 5000 м і бронепробиттям за динамічним захистом 550 мм), «Конус» (калібру 120 мм, із максимальною дальністю стрільби до 5000 м і бронепробиттям за динамічним захистом 700 мм), «Комбат» (калібру 125 мм, із максимальною дальністю стрільби до 5000 м і бронепробиттям за динамічним захистом 750 мм). Вітчизняні протитанкові керовані ракети наводять на ціль по лазерному променю в напівавтоматичному режимі: оператор супроводжує ціль у марці прицілу та контролює момент її ураження. Ці ракети мають тандемну кумулятивну бойову частину, яка несе два заряди. Перший, слабший кумулятивний заряд, спрацьовує в разі безпосереднього контакту з перешкодою й змушує детонувати елементи системи динамічного захисту та тим самим оголює певну ділянку броні танка. Своєю чергою другий, потужний заряд, спрацьовує із затримкою й завдяки кумулятивному струменю, що виникає внаслідок підриву бойової частини, пробиває основну броню. До речі, як вибухову речовину (ВР) використовують окфол (він є менш чутливим до детонації, аніж інші аналогічні ВР, до того ж протягом тривалого часу зберігає свої характеристики).

Серед сучасних вітчизняних протитанкових ракетних комплексів, які прийнято на озброєння в Збройних Силах України та які успішно застосовують у районі АТО, з американським ПТРК FGM-148 Javelin зазвичай порівнюють ПТРК «Стугна-П». Український комплекс уражає ціль на максимальній дальності 5000 м, американський — 2500 м.

Особливе місце серед протитанкових керованих ракет належить тим, які вистрілюють зі ствола. Самостійно виготовляти ці високотехнологічні боєприпаси можуть лише кілька країн у світі. І серед них Україна

ПТРК «Стугна-П» уражає цілі в точку прицілювання, і при цьому оператор контролює процес знищення обраного об'єкта. Тобто режим автоматичного супроводження цілі дозволяє оператору будь-якої миті увійти в режим ручного наведення. Це надзвичайно важливо, бо дозволяє йому скорегувати випущену ракету при виникненні перешкод на траєкторії її польоту або навіть переспрямувати на іншу, більш значущу ціль, що з'явилася. Також вітчизняний ПТРК оснащений пультом дистанційного керування, який дає можливість оператору здійснювати пуск, перебуваючи в укритті.

А в американському ПТРК Javelin реалізовано принцип «вистрілив і забув». Так, оператор наводить ракету на ціль та включає головку самонаведення, яка в тепловому діапазоні розпізнає та захоплює ціль. Лише після цього він здійснює пуск. У ПТРК FGM-148 Javelin супроводження цілі відбувається в повністю автоматичному режимі, тож вплинути на ракету, яка вже летить, оператор не може. На відміну від ПТРК «Стугна-П», американська ракета атакує обраний об'єкт, наприклад, танк, з верхньої полусфери, де в нього найбільш тонка броня (20–40 мм), що є досить ефективним.

Цікаво, що український ПТРК «Скіф», оснащений приладом наведення білоруського виробництва (по суті, це експортний варіант ПТРК «Стугна-П», який є винятково українським), наприкінці минулого року показав відмінні результати під час циклу польових випробувань.

— Ракети ПТРК точно, без промаху, уразили цілі на відстані до 5000 м, — повідомив тоді Секретар Ради національної безпеки і оборони України Олександр Турчинов. — Бойова частина ПТРК «Скіф» показала унікальний результат, пробиваючи броню завтовшки до одного метра. Тобто у світі немає бронетанкової техніки, яку б не можна було знищити українським «Скіфом».

Вітчизняні конструктори продовжують наполегливо працювати над удосконаленням протитанкових ракетних комплексів. Наприклад, нещодавно генеральний конструктор — генеральний директор ДП «Державне Київське конструкторське бюро «Луч» Олег Коростельов окреслив перспективні напрямки подальшого розвитку вітчизняних протитанкових комплексів:

— поліпшення тактико-технічних характеристик ПТРК «Стугна-П» за рахунок введення до складу комплексу ракет із осколково-фугасною та термобаричною бойовою частиною;

— постійне збільшення відсоткової частки ваги бойового засобу (ракети) ПТРК «Корсар» у загальній вазі комплексу. Наразі вона становить понад 30%. І якщо вагу ракети без погіршення її ТТХ зменшити майже неможливо (є певна межа технічних можливостей), то шляхом використання сучасних технологій (нових матеріалів, електроніки) можна зменшити вагу пускової установки й допоміжних пристроїв. Як результат — комплекс полегшає, але його бойові можливості залишаться незмінними;

— модернізація вертолітних ПТРК на базі нової ракети «Альта», яка має максимальну дальність стрільби до 12 000 м.

Андрій ЛИСЕНКО

Новий вітчизняний реактивний гранатомет, виготовлений ДП «Державне Київське конструкторське бюро Луч»

Основні тактико-технічні характеристики нового реактивного гранатомета	
Калібр гранати:	107 мм
Бойова частина:	осколково-фугасна, термобарична
Маса гранати в контейнері:	14,1 кг
Максимальна дальність стрільби:	1800 м
Мінімальна дальність стрільби:	70 м
Дальність прямого пострілу:	до 600 м

РЕАКТИВНИЙ ГРАНАТОМЕТ — НОВИНКА ВІД ВІТЧИЗНЯНИХ ЗБРОЯРІВ

ВІН ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ УРАЖЕННЯ ЛЕГКОБРОНЬОВАНОЇ ТА НЕБРОНЬОВАНОЇ ТЕХНІКИ, СПОРУД, ЖИВОЇ СИЛИ

Фахівці столичного підприємства «Державне Київське конструкторське бюро «Луч» завершили розробку нового реактивного гранатомета калібру 107 мм. Він замінить радянський реактивний піхотний вогнемет «Рись», який 2014 року був знятий з озброєння, бо сплив термін зберігання суміші.

Новий зразок важкого піхотного озброєння призначений для ураження легкоброньованої та неброньованої техніки (пускові установки, РЛС, літаки на стоянці, автомобілі тощо), споруд польового типу (дот, дзот), живої сили (як на відкритій місцевості, так і в укриттях), а також споруд з каменю, цегли або бетону.

Як зазначають розробники гранатомета, головною особливістю нового комплексу став сучасний оптико-електронний приціл, який автоматизує та спрощує процес прицілювання. Він дозволяє виявляти та розпізнавати цілі на відстані до 1800 метрів. Такі революційні для

Застосування нового оптико-електронного прицілу забезпечує високу точність влучання при максимальній дальності стрільби 1800 метрів

радянських і пострадянських РПГ характеристики суттєво підвищили можливості стрільця.

Робота над цим проектом велася ще з початку 2000-х років, проте через відсутність коштів він був невдовзі призупинений. До його реалізації повернулися лише з початком бойових дій на Донбасі. Вже восени 2014 року комплекс був представлений вищому військовому керівництву країни та Секретарю РНБО України Олександру Турчинову. Тоді він викликав не лише чималий інтерес, а й суттєві зауваження щодо тактико-технічних характеристик з боку профільних фахівців. Насамперед вони стосувалися розширення функцій гранатомета.

Для нового гранатомета розробили два види 14-кілограмової реактивної гранати — осколково-фугасну та термобаричну. Основною для гранатомета обрали останню, яка фактично являє собою боєприпас об'ємного вибуху. В епіцентрі його застосування утворюється настільки високі температура та тиск, що знищує як живу силу противника, так і частково або повністю руйнує об'єкт. Однак тодішній комплекс не повною мірою відповідав такому типу боєприпасів і вимагав серйозного доопрацювання. Після неодноразових удосконалень розробники мають надію, що новий гранатомет невдовзі вийде на етап практичних випробувань.

Сергій ВОРОНКОВ

РЛС–80К6Т — РАДАР, ЯКИЙ ВИЯВЛЯЄ ТА СУПРОВОДЖУЄ ЦІЛІ З НАДВИСОКОЮ ТОЧНІСТЮ ВИМІРЮВАННЯ ВИСОТИ

На казенному підприємстві «Науково-виробничий комплекс «Іскра» готують до проведення заводських випробувань новий 3D оглядовий локатор 80К6Т, в основу конструкції якого покладено твердотільні модулі. Цей радар призначений для видачі цілевказань засобам ППО та може працювати з усіма зенітно-ракетними комплексами, які перебувають на озброєнні вітчизняного війська. Головною особливістю РЛС-80К6Т є цифрова фазована активна решітка. Технологія, яка в ній застосована, дозволяє виявляти та супроводжувати цілі з надвисокою точністю вимірювання висоти. При цьому завдяки лише одній такій станції здійснюється одночасне визначення положення цілі відразу за трьома координатами — дальністю, азимутом і висотою. Крім того, можливості радара дозволяють використовувати його як інформаційну ланку в підрозділах Повітряних Сил.

До речі, КП «Науково-виробничий комплекс «Іскра» торік достроково виконало державне оборонне замовлення. Про це повідомив керівник підприємства Юрій Пащенко: «Ми достроково повністю виконали ДОЗ-2017 та передали замовлену техніку до української армії. На кінець року зростання обсягів виробництва за Держоборонзамовленням становить 63,8%, що більше ніж у півтора раза перевищує показники позаминулого року».

«КИЇВСЬКИЙ БРОНЕТАНКОВИЙ ЗАВОД» ПЕРЕДАВ СИЛОВИМ СТРУКТУРАМ ПОНАД 50 ОДИНИЦЬ БТР-3ДА

Державне підприємство «Київський бронетанковий завод» 2017 року передало Збройним Силам України, Нацгвардії та іншим силовим структурам понад півсотні нових БТР-3ДА.

Цей бронетранспортер оснащений бойовим модулем «Штурм-М» з 30-мм автоматичною гарматою ЗТМ-1, що має скорострільність 330 пострілів за хвилину. Завдяки наведенню озброєння за допомогою сучасного цифрового комплексу із лазерним далекоміром і стабілізатору гармати вдається досягти високої точності та густості вогню на всіх режимах. БТР оснащений і 7,62-мм кулеметом та автоматичним гранатометом, а також комплексом керованого озброєння «Бар'єр», який забезпечує бронепробиття не менше 800 мм (без урахування динамічного захисту) на відстані до 5000 м. Це дозволяє екіпажу БТР-3ДА знищувати будь-яку бронетехніку противника. Про це повідомляє прес-служба Концерну «Укроборонпром».

Окрім того, у 2017-му фахівці «Київського бронетанкового заводу» неодноразово проводили ремонтні роботи безпосередньо в районі АТО, де відремонтували майже 50 одиниць техніки.

ПЕРЕОЗБРОЄННЯ ПОВІТРЯНИХ СИЛ — ЯКИМ ШЛЯХОМ ПІДЕ УКРАЇНА?

У КОМАНДУВАННІ ПС ЗСУ ОСНОВНИМ ВАРІАНТОМ ОНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО БОЙОВОГО АВІАПАРКУ НАЗИВАЮТЬ СТВОРЕННЯ ЛІТАКА У СПІВПРАЦІ З ПАРТНЕРАМИ

Китайський навчально-бойовий літак L-15 з українським двигуном АІ-222–25Ф

Військові фахівці вважають, що за наявності належного обслуговування, ремонту, а також постійної комплексної модернізації, нинішній парк бойової авіації ще тривалий час становитиме основу бойового потенціалу ЗС України. Однак розуміють, що вже зараз потрібно думати про майбутній вітчизняний бойовий літак, який замінить радянську техніку

До сьогодні розглядалося три варіанти вирішення цього питання: закупівля або оренда західного зразка, створення бойового літака власними силами чи у кооперації з іншою країною (країнами), що володіють сучасними авіаційними технологіями.

На перший погляд найпростіший варіант — закупити чи орендувати необхідну кількість бойових літаків. І такий варіант уже розглядався командуванням ПС. Найоптимальнішими із потенційних кандидатів є шведські Saab JAS 39 Gripen. Однак вартість одного літака останньої розробки становить близько 60 млн доларів.

Якщо помножити на кількість літаків хоча б одної ескадрильї, вийде кілька сотень мільйонів доларів. Словом, поки що варіант із закупкою Gripen не для нашого бюджету.

Найамбітніший варіант — побудувати власний бойовий літак. Це дозволить позбутися залежності від інших країн, створити замкнений цикл виробництва винищувача чи легкого штурмовика. Але нині він також нереальний. Українська промисловість не має технологій створення сучасних бойових літаків і досвіду їхнього складання. Процес створення таких технологій та виробничих потужностей у перспективі може тривати понад десяток років. А ще слід довести дослідний зразок до серійної версії. А якщо не вийде?

Тож найбільш реальним варіантом переозброєння військової авіації України залишається створення багатоцільового бойового літака шляхом виготовлення його в кооперації з країнами-партнерами. Нині він розглядається як головний напрямок оновлення військової авіації України. Так зазначено в розпорядженні Кабінету Міністрів України від 14 червня 2017 № 398-р «Основні напрямки розвитку озброєння та військової техніки на довгостроковий період».

Озброєння й чимало систем та агрегатів майбутнього літака українська «оборонка» зможе виготовляти самотужки

На користь саме такого рішення впливають безліч чинників. І основний із них той, що чимало систем та агрегатів майбутнього літака наша «оборонка» зможе виготовляти сама. Решту технологій докупимо в партнерів. За таким принципом сьогодні будують літаки в усьому світі. Вже зараз авіаційні системи та агрегати вітчизняного виробництва застосовуються при модернізації авіапарку Повітряних Сил. Тож певний запас авіаційних технологій ми вже маємо.

Літальний апарат — це фюзеляж, силова установка, системи зв'язку, озброєння тощо. То що ж із цього в літаку буде українським?

Безперечно, системи озброєння. Ще за радянських часів більшість сучасних ракет «повітря-повітря», «повітря-земля» та керованих авіабомб розроблялися й виготовлялися в Україні. Київські підприємства ЦКБ «Арсенал» та ДержККБ «Луч» мають у цій сфері величезний досвід. Прицільні комплекси багатьох типів бойових літаків — теж українського виробництва. Нині вони вдосконалюються, і українські бойові літаки тепер можуть точніше вражати цілі як у повітрі, так і на землі. Зокрема понад десятиліття тому українські інженери встановили на штурмовику Су-25 комплекс обчислення прицільних параметрів. Завдяки йому стрільба по повітряних і наземних цілях та бомбометання стали точнішими. І на цьому конструктори не зупиняються, продовжують створювати виключно вітчизняний авіаційний прицільний комплекс.

Має Україна й власні системи захисту літальних апаратів. Півтора десятка років тому НВФ «Адрон» розробило станцію оптико-електронної протидії, призначену для забезпечення високоефективного активного захисту літальних апаратів від керованих ракет з інфрачервоними головками самонаведення. З 2005-го вони успішно продаються до інших країн світу, та лише з початком російської агресії їх почали встановлювати й на вітчизняні літальні апарати: спочатку — на вертольоти, а згодом і на літаки. Більше того, за цей час українські конструктори суттєво вдосконалили станцію, створивши на її базі комплексну систему захисту повітряного судна.

Маємо напрацювання й у створенні авіоніки, навігації та систем контролю за параметрами польоту. Зокрема ДП «Оризон-Навігація» розробляє та виготовляє системи супутникової навігації. ВАТ НТК «Електронприлад» налагодило випуск аварійно-експлуатаційного реєстратора польотної інформації БУР-4. І таких компаній в Україні — кілька десятків.

За радянських часів авіаційні РЛС в Україні не створювалися. Україна виробляла лише окремі елементи. Втім нині ДП «Новатор» освоїло виробництво вітчизняного радіолокаційного прицільного комплексу для винищувача МіГ-29. Також тут налагодили виготовлення окремих блоків для РЛПК винищувача Су-27.

Силова установка майбутнього українського багатоцільового бойового літака також може бути вітчизняною. Спеціалісти ДП «Івченко-Прогрес» та АТ «Мотор Січ» із Запоріжжя понад сто років розробляють, виготовляють та модернізують авіаційні двигуни. Поки що здебільшого для вертольотів та літаків транспортної авіації. Та є варіанти і для бойових та навчально-бойових літаків. На сьогодні розроблено та розпочато виробництво сімейства турбореактивних двоконтурних двигунів АІ-222. Вони вже застосовуються на китайських навчально-бойових літаках L-15. Зацікавлені в цьому двигуні й розробники турецького навчально-тренувального літака Hurjet, що в подальшому матиме й бойовий варіант.

Нині в Україні є значний технічний потенціал, який можна використати під час створення вітчизняного багатофункціонального бойового літака в кооперації з партнерами. Більшість вітчизняних авіатехнологій уже розроблені й застосовуються задля модернізації авіапарку. Тож потрібно ухвалити принципове рішення, знайти надійного партнера й забезпечити ритмічне фінансування проекту.

Віктор ГЕДЗ

ШЛЯХ ДЛЯ НАДАННЯ ЗБРОЇ УКРАЇНІ ВІДКРИТО

У МІСІЇ УКРАЇНИ ПРИ НАТО ПРОАНАЛІЗУВАЛИ ПАРТНЕРСТВО З АЛЬЯНСОМ

Глава Місії України при НАТО Вадим Пристайко в інтерв'ю Укрінформу зазначив, що на сьогодні вивчають можливості розширення внеску України в міжнародну миротворчість, адже така діяльність цілком сприяє підвищенню обороноздатності й досягненню сумісності зі збройними силами країн — членів НАТО

Загалом, як зауважив український дипломат, 2017 рік був успішним для України, хоч його завершення й було дещо затьмарено непродуктивною позицією Угорщини стосовно мовного закону України.

«У суто політичному вимірі ми наближаємося до саміту НАТО в липні 2018-го в Брюсселі, під час якого плануємо провести засідання Комісії Україна – НАТО на найвищому рівні. Зокрема будемо вести мову про готовність України до наступного кроку — приєднання до програми партнерства розширених можливостей», — сказав Вадим Пристайко та пояснив, що це дасть змогу більше наблизитися до НАТО, брати участь у тих операціях, навчаннях і програмах, до яких поки що не було повного доступу, обмінюватися дуже важливою для нас інформацією.

Глава Місії України при НАТО Вадим Пристайко:

«Зокрема будемо вести мову про готовність України до наступного кроку — приєднання до програми партнерства розширених можливостей»

Автомобілі в Україну надійшли від США як військова допомога

Тарас БЕРЕЗОВЕЦЬ, політолог:

«Рішення адміністрації Трампа про виділення Україні летального озброєння, включаючи протитанкові комплекси, не позбавлене символізму. Володимир Путін обожнює символізм, приурочений до святкових дат. Наприклад, різко збільшити обстріли на День незалежності України. Але ще більше він обожнює влаштовувати загострення на релігійні свята. Рішення Трампа — це не що інше, як симетрична відповідь, оскільки про нього стало відомо саме напередодні протестантського Різдва.

Контракт став відповіддю адміністрації Трампа на провал переговорів Курта Волкера з Владиславом Сурковим. Під час останньої зустрічі Сурков відхилив 26 з 29 пропозицій американців. І ось ми вже бачимо відповідь. До честі Волкера, він попередив Суркова, що провал переговорів може призвести до рішення про виділення Україні летальної зброї. При цьому відповідати Путіну нічим. У Кремлі зі здриганням очікують підсумків розслідування про втручання російських спецслужб у президентські вибори в США на початку лютого. За цим неминуче послідує новий пакет персональних санкцій. А полів, на яких американська адміністрація готує сюрпризи, ще ой як багато».

Щодо зміни ставлення Угорщини до євроатлантичної інтеграції України після висновків Венеційської комісії, які виявилися цілком позитивними для Києва, український дипломат визнав: «Угорщина не так читає висновки Венеційської комісії, як усі інші. Особливо це відчувається в публічній площині. У непублічному вимірі, я вважаю, що угорська сторона зробила певні висновки, але, на жаль, їхні результати зовсім інші, аніж очікували ми. Зближення позицій не спостерігається. Готовності йти на двосторонні домовленості також».

Глава Місії України при НАТО зауважив, що, незважаючи на істерію в Росії стосовно нещодавнього рішення США надати певне озброєння Україні, яке, на думку Кремля, зруйнує Мінські домовленості, насамперед ідеться про дозволи на експорт в Україну обмежених обсягів певних видів озброєнь і деталей. Рішення про масове постачання зброї, яка допомогла б відкинути російські атаки на Сході, якщо це знову станеться, поки що очікують.

«Ми давно мали отримати допомогу, включно з протитанковими та протиповітряними комплексами. Але кожна держава індивідуально й відповідно Альянс як їхнє об'єднання з різних причин усе ще не можуть наважитися на цей крок», — зазначив Вадим Пристайко й уточнив, що більшість членів НАТО озираються на позицію найпотужнішого союзника — Сполучених Штатів. Буде рішення адміністрації Дональда Трампа — інші уряди не забаряться.

«Стосовно Канади. Робота щодо включення України в перелік країн, яким може бути надано зброю, відбувалася вже давно. Ще минулого року було підписано спеціальні домовленості між міністерствами оборони. Відтак нині шлях для отримання зброї з Канади відкрито», — зауважив він.

ЗБРОЯ ДЛЯ УКРАЇНИ: ЧЕКАЄМО РІШЕНЬ КАНАДИ ТА ЄС

«Декілька днів тому після дуже довготривалих стратегічних переговорів з нашими союзниками із США було прийнято історичне рішення про надання Україні оборонної зброї. Це дасть можливість нашим найкращим у світі воїнам набагато ефективніше захищати рідну землю. Ми довго чекали цього рішення. Одразу за Сполученими Штатами підуть інші держави — Канада, країни Європейського Союзу та світу», — сказав Президент України Петро Порошенко, виступаючи на відкритті нового відділення невідкладної медичної допомоги на Одещині, повідомляє Укрінформ.

Він додав, що це рішення США було надзвичайно важливим для нас і «великим подарунком під Новий рік».

Президент також розповів про подію, яка, за його словами, не знайшла великого відображення у ЗМІ, — про успішні фінальні випробування на полігоні в Одеській області нової української ракети, виготовленої фахівцями ДК «Укроборонпром».

Він наголосив, що в новій ракеті все, починаючи від палива і закінчуючи корпусом, є українським, і відзначив її точність.

«На великій відстані — декілька десятків кілометрів — стояв стовп розміром, як ця трибуна, і дві ракети з чотирьох влучили точно в ціль, решта — в радіусі 8 метрів. Ми вже маємо власне озброєння — цього ніколи не було. Як на мене, ця позиція надзвичайно важлива», — сказав глава держави.

2018-го Є ВИСОКІ ШАНСИ НА РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТУ НА ДОНБАСІ

Аналітичний центр Український інститут майбутнього презентував прогноз «2018: виклики і можливості»

2018-го є високі шанси на розв'язання проблеми Донбасу, де з 2014 року триває воєнний конфлікт. Про це йдеться в дослідженні Українського інституту майбутнього (UIF).

«2018 рік має доволі високі шанси, що викристалізується розв'язання проблеми Донбасу, хоча ми все ж вважаємо, що статус конфлікту, як і раніше, залишатиметься невизначеним», — ідеться в дослідженні.

Водночас зазначено, що посилення тиску на Росію з боку США в другій половині 2017-го та висока ймовірність запровадження нових санкцій 2 лютого 2018 року «підвищують шанси на виникнення якоїсь рамкової угоди щодо миротворчої місії на Донбасі».

Експерти UIF також прогнозують, що в разі відсутності такої миротворчої місії Україна почне отримувати летальну зброю зі США.

Аналітичний прогноз ґрунтується на дослідженнях загальних тенденцій розвитку згаданих сфер, які здійснюють експерти інституту протягом року.

ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОГНОЗ – 2018

«Країни, що не мають власного плану розвитку, є ресурсом для тих країн, що мають такий план», — застерігає співзасновник Українського інституту майбутнього Анатолій Амелін.

«Блокада окупованих територій із погляду політики є, безумовно, позитивним кроком. Але, за оцінками економістів Українського інституту майбутнього, блокада призвела до того, що українська економіка втратила приблизно 0,9–1,2%. Тобто 1% української економіки ми недоотримали через припинення виробничих ланцюжків, насамперед гірничо-металургійного комплексу», — сказав Анатолій Амелін.

За його словами, без блокади темпи зростання економіки України були б інтенсивнішими.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОГНОЗ – 2018

Директор політичних програм Юрій Романенко наголосив на тому, що українці подолають кризу тільки в разі досягнення самовизначення.

«Усі ми підходимо до раціоналізації нашого повсякденного життя, раціоналізації бізнесу, політики — усього. Раціоналізація спричиняє визначеність. Можна буде точно сказати, коли закінчиться криза в Україні: коли з'явиться визначеність. Коли кожен із нас зможе відповісти на питання: «Хто я такий?», — підсумував Юрій Романенко.

Як стверджує політичний експерт, Україні потрібно використовувати власні ресурси, а не сподіватися на допомогу Німеччини або США.

Матеріали сторінки підготував Вадим КОВАЛЬОВ

«ОДНОГО РАЗУ ЗАМІСТЬ ВИРВАНОЇ ГОРЛЯНКИ ВСТАВИВ ПОРАНЕНОМУ ТРУБКУ З ПРОТИГАЗУ»

НАЧМЕД ГІРСЬКО–ПІХОТНОЇ БРИГАДИ ДМИТРО ПЕРЕГНЯК РОЗПОВІВ ПРО РОБОТУ ВІЙСЬКОВИХ МЕДИКІВ НА ВІЙНІ БЕЗ РЕТУШІ ТА ПОРАНЕНИХ, ЯКІ ЗІ СКЛАДНИМИ ТРАВМАМИ Й ПЕРЕЛОМАМИ КРИЧАЛИ, ЩОБ ЇХ ЗАЛИШИЛИ НА ПЕРЕДОВІЙ…

Ранок 19 грудня. Мільйони українських дітей нетерпляче заглядають під подушки, а на Донеччині повітря звично розривається періодичними вибухами. Дмитрові, начмеду гірсько-піхотної бригади, не до подарунків. За роки війни він добре засвоїв: жодної можливості поспати не варто ігнорувати, адже відносний спокій може перерватися будь-якої миті. Товариші готують каву, щось обговорюють, жартують. Медик на жодні подразники не реагує. Аж поки не пролунало в рації: «Трьохсотий!» Стомлений і сонний, він моментально екіпірується, бере лікарський наплічник — і на поле бою. Уже за кілька хвилин «санітарка», за знищення якої бойовики оголосили значну винагороду, рухається розбитими фронтовими дорогами.

Цього разу пощастило. Життя або смерть — 1:0 на користь медиків. Побратими правильно наклали кровоспинні турнікети, тож кровотеча з кінцівок припинилася.

— Недаремно щотижня проводжу з вами тактичні заняття, — сказав медик рятівникові й потиснув йому руку.

— Зі святом! — крикнули вслід бійці.

— Та яке там… — буркнув медик.

А далі все по накоченій: евакуація, доставка поміж обстрілами й нові дірки в машині…

Повернувшись на базу, записує дані про пораненого в амбулаторний журнал.

— За 800 перевалило! — констатує начмед. — Як звати? Микола? Серйозно?

Свого Миколая медик сьогодні врятував. Чи не це є найкращим подарунком? Аж тут у нього знову дзвонить телефон. Комусь із сотні побратимів знову потрібна його допомога. Але ні. Телефонує донька, і Дмитро, забувши, що навколо суворі вояки, на кілька хвилин стає інакшим:

— Доню, тобі щось Миколай приніс?.. І мені приніс… Та пам'ятаю, що обіцяв приїхати… Вибач…

Капітан медичної служби, кавалер ордена «За мужність», нагороджений медаллю «За спасіння життя» Дмитро Перегняк

Капітан медичної служби, кавалер ордена «За мужність», нагороджений медаллю «За спасіння життя» Дмитро Перегняк на війні з 2014-го. За цей час не раз потрапляв під обстріли, зазнав контузії. Але найстрашнішими вважає не обстріли, і не контузію, а нескінченний потік поранених за відсутності елементарних медикаментів… Такі ситуації бували і в луганському аеропорту, під час оборони Дебальцевого…

— Пам'ятаю, як у луганському аеропорту за дві години 15 хлопців із групи дістали поранення. І кожному треба було надати допомогу. І це не просто осколкові поранення, а потреба ампутацій, відновлення прохідності дихальних шляхів. Ще й інструментарій наявний такий, який, мабуть, востаннє застосовували в часи Другої світової… Окрім цих нових поранених, є ще й інші, які потребують постійного догляду. І коли буде змога вивезти поранених, невідомо, та й чи буде взагалі. Пригадую, як на час евакуації з аеропорту було більше як 25 поранених, із них п'ятеро надзвичайно складні. А тих, кому трохи легше, ще спробуй відправ! Хлопець із поламаною ногою ніяк не погоджувався їхати. Кричав: «Залишаюся, і все!»

На запитання щодо найскладнішої маніпуляції медик не одразу знаходить відповідь. Пригадує і ампутації в польових умовах, і пробиті легені, і множинні поранення…

— Одного разу замість вирваної горлянки вставив пораненому трубку з протигазу, — пригадує Дмитро Михайлович. — Коли рахунок іде на секунди, треба імпровізувати. Думати часу взагалі не було, а ситуація виникла, без перебільшення, критична. У хлопця повністю вирвало кадик, і пощастило, що до сонних артерій не дійшло. Добре, що під руку потрапив протигаз. Тепер, звісно, медичне забезпечення на іншому рівні, а тоді подібні історії здавалися не такими вже й дикими. До речі, нині цей хлопець живий, що не може не тішити. Звісно, потім йому зробили повторну операцію. Та якби не цей протигаз, людини вже не було б із нами.

У Луганську медика й «поховали». Щоправда, коли дружині надійшла похоронка, вона не повірила, тільки розсміялася й спалила її, хоча зв'язку із чоловіком не було вже три дні…

— Так я ту похоронку й не побачив. Хоч би сфотографувала на пам'ять! На жаль, загиблих у ті дні було дуже багато. Аби зберегти тіла наших хлопців, ми вивели з бункера окрему електролінію на холодильники з-під морозива. Я ще постійно бігав і перевіряв, чи працює проводка. Це страшно звучить, але на ту мить це був єдиний вихід із ситуації. У цих холодильниках ми й вивезли тіла.

Коли дружині надійшла похоронка, вона не повірила, і спалила її, хоча зв'язку із чоловіком не було вже три дні…

Та найскладнішими за свою фронтову практику Дмитро вважає останні дні боїв за Дебальцеве. Тоді він був начальником приймально-сортувального відділення.

— Тимчасово мене було наділено такою собі функцією Бога. Інакше й не скажеш, — ділиться Дмитро Михайлович. — Найскладніше залишатися в такій ситуації холоднокровним. Бо, віддавши безнадійному пацієнтові кілька годин свого часу, ми втратимо тих, котрі ще мають шанс. Страждання важкопоранених намагалися полегшити сильними знеболювальними, та все одно це була повільна смерть на морозі... Ми розуміли одне: вирватися самі не можемо, поранених евакуювати без утрат майже не виходить, запаси всього необхідного катастрофічно вичерпуються, нових поставок немає, майже щогодини хтось гине й зазнає поранень... Надзвичайно багато зробили медики, які здійснювали операції в окопах. На жаль, бувало таке, коли на етапі евакуації колони потрапляли під обстріл...

Нині військовий медик активно долучається до випробувань новітніх технологій. Саме зараз він допомагає здійснювати практичні випробування інформаційної системи KaSPer.

— Ми і є тією первинною ланкою експлуатації цієї системи. Це своєрідний індивідуальний маячок, який подає в ефір сигнал SOS і геодані точного місця розташування бійця на полі бою. 2014-го ми про таких помічників і мріяти не могли. Звісно, є ще нюанси, які потрібно доробити, але тішить те, що з'являються такі необхідні в час війни технології. Вони дуже спрощують роботу медика й дають шанс урятувати більше поранених.

Спілкуючись із Дмитром, розумієш, що військовий медик — це не білий халат і стерильні палати. Це кров, бруд і сталеві нерви.

— Як вистачає сили на все? — наостанку запитую медика.

— Та от просив військово-медичний департамент, аби нарешті дозволили клонування, — жартує Дмитро Михайлович. — Мені багато не треба. Усього клонів із десять...

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

ВОНИ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ!

ЗАВДЯЧУЮЧИ ЦИМ ТА ТИСЯЧАМ ІНШИХ НАШИХ ВОЇНІВ, ЯКІ НИНІ НА ПЕРЕДОВІЙ, МІЛЬЙОНИ УКРАЇНЦІВ СВЯТКУЮТЬ РІЗДВО ХРИСТОВЕ У РОДИННОМУ КОЛІ В МИРНИХ МІСТАХ І СЕЛАХ УКРАЇНИ

Володимир, командир ВОПа: «Для мене головне — зберегти життя людей»

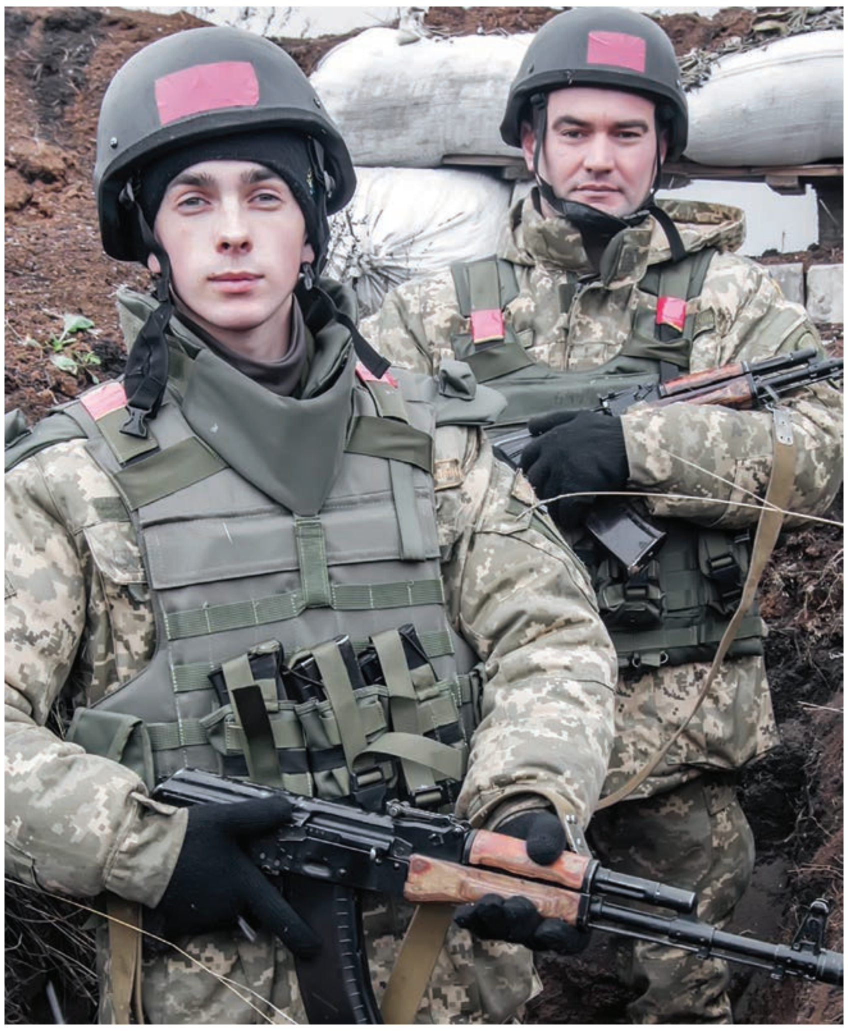
Андрій — командир опорного пункту. На фронті не новачок, тримає позицію в районі Новобогданівки

Ігор майже три роки в АТО. Чоловік на всі руки майстер. Може відремонтувати і вантажівку, і танк

Олександр, командир відділення штурмової роти (вже три роки на війні, був поранений в боях): «Бажаю всім українцям миру та здоров'я! З нами Бог, родина і вся Україна!»

Військовослужбовці Максим та Олександр: «Наші родини, усіх українців вітаємо з різдвяними святами. Така наша доля — у ці святкові дні бути тут, на передовій, виборювати право жити вільно на своїй, Богом даній землі. Разом ми переможемо!»

Стрілець Олександр: «Поки чобіт російського агресора топче українську землю, моє місце у війську»

Головний сержант батальйону прапорщик Василь М. на війні з 2014 року. До того проживав 20 років у Чехії

Ігор, старший сержант, командир відділення. Тримає оборону поблизу Водяного. Відслужив за мобілізацією, а потім підписав контракт

Юрій — командир одного з підрозділів, що утримує лінію оборони неподалік Попасної

МОРСЬКУ ПІХОТУ ПІДСИЛЯТЬ ТАНКИ Т-80 ТА МОДЕРНІЗОВАНІ БМП

ДО КІНЦЯ 2018 РОКУ БОЙОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ЗНАЧНО ЗРОСТЕ. ЗАВЕРШИТЬСЯ ПЕРЕОЗБРОЄННЯ ТАНКОВОГО БАТАЛЬЙОНУ БРИГАДИ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ, А ІНШИЙ БАТАЛЬЙОН ОТРИМАЄ МОДЕРНІЗОВАНІ БМП

Держава нарощує зусилля щодо забезпечення морських піхотинців новітніми та модернізованими зразками озброєння та військової техніки.

Так, танковий батальйон бригади морської піхоти повністю укомплектують танками Т-80. Ці панцерники досить маневрені, швидкісні, з потужними бойовими можливостями. До війни на Сході України морська піхота не мала на озброєні танків, але досвід АТО продемонстрував, що використання в бою танків у рази підвищує ефективність виконання бойових завдань.

Крім того, батальйон морської піхоти, що у Бердянську, отримає модернізовані БМП. Також у майбутньому окремий батальйон морської піхоти з Маріуполя, можливо, посилять ротою танків.

— Через загрози широкомасштабної агресії Росії одночасно на різних стратегічних напрямах, а це не тільки Азовська операційна зона з Кримом, але й Придністровський напрям, південні райони Одеської області (Бессарабія), адже агресор не відмовився від своїх планів дестабілізувати цю частину України, командування флоту планує створити ще одну бригаду морської піхоти. Обидві бригади морської піхоти будуть діяти разом з підрозділами ствольної і реактивної артилерії ВМС України та фактично закриватимуть все морське узбережжя країни — від міста Рені, що на річці Дунай, до Новоазовська Донецької області, — зазначає начальник відділу морської піхоти Командування ВМС ЗС України полковник Сергій Тартаковський.

Танковий батальйон бригади морської піхоти повністю укомплектують танками Т-80 до кінця 2018 року

У перспективі, як розповів полковник Сергій Тартарковський, у складі кожної бригади морської піхоти буде «важкий» батальйон, озброєний танками і БМП, та «легкі» батальйони, підрозділи яких виконуватимуть завдання різного спектру бойового застосування.

Наприклад, «легкі» роти морпіхів діятимуть автономно з різних напрямків: потраплятимуть в район виконання завдань парашутним способом з повітря, на вертольотах, висаджуватимуться на узбережжя з десантних кораблів та катерів або механізованим способом на бронемашинах. За належної вогневої підтримки інших штатних підрозділів морської піхоти або приданих сил вони мають ефективно діяти на будь-якій місцевості, включаючи море, дельти річок, гори, та в містах. Їхні спроможності дозволятимуть діяти з відривом від основних сил.

Ті завдання, які колись виконував батальйон, відтепер мають бути по силах одній роті, завдання якої вже бере на себе взвод. Тобто зараз морська піхота вчиться досягати мети значно меншими силами. Іншими словами, для виконання конкретного тактичного завдання буде створюватися тактична група, яка матиме оптимальну чисельність, добре навчених бійців та потужне озброєння. Наприклад, для ведення пошуково-рейдових дій у разі виявлення незаконних бандформувань або протидії висадці десанту на морському узбережжі автономно працюватиме тактична група морпіхів одного складу. А, приміром, для захисту острова Зміїний від висадки підрозділів агресора потрібен зовсім інший комплект сил та озброєння, тому і підготовка військовослужбовців буде відповідна.

> *«Через загрози широкомасштабної агресії Росії одночасно на різних стратегічних напрямах командування флоту планує створити ще одну бригаду морської піхоти»*

За словами полковника Сергія Тартаковського, найближчим часом морпіхи відновлять бойові спроможності щодо проведення морської десантної підготовки з фактичним виходом бронетранспортерів з твіндека корабля у відкрите море та подолання його вплав. Така система підготовки на сьогодні вкрай необхідна, оскільки не завжди корабель зможе підійти до узбережжя або ж, приміром, є загроза ураження кораблів на урізі води. До анексії Криму морська піхота такі можливості мала та успішно десантувалася за декілька кілометрів від берега як з великого десантного корабля «Костянтин Ольшанський», так і з середнього десантного корабля «Кіровоград» (зараз «Юрій Олефіренко»).

Віталій ПАНЧИШИН

МОРСЬКА ПІХОТА США ВЖЕ ДАВНО ЗАСТОСОВУЄ У БОЮ ТАНКИ

Зокрема танки M1 Abrams, які стоять на озброєнні Корпусу морської піхоти і армії США.

Під час проведення операцій «Щит пустелі» та «Буря в пустелі», а також миротворчої операції в Боснії, бойових дій в Іраку та Афганістані ці танки пройшли випробування вогнем та продемонстрували високу ефективність.

Власне кажучи, Abrams — це основний бойовий танк третього покоління виробництва США, який був розроблений в 1970-і роки і серійно випускається з 1980-го. Танк оснащений 120-міліметровою гарматою, здатною вражати цілі на відстані більше однієї милі. В армії США налічується понад 5850 одиниць M1 Abrams.

В армії США налічується понад 5850 одиниць M1 Abrams

Цей танк захищений бронею, розробленою на основі британської розробки «Чобхем». Вона є композитною та утворюється з декількох шарів різних сплавів броньової сталі, кераміки, пластичних композитів і кевлару.

Також ця бойова машина стоїть на озброєнні збройних сил Єгипту, Саудівської Аравії, Кувейту, Іраку, Австралії і Марокко.

МРІЄТЕ СТАТИ ВІЙСЬКОВИМ ЛЬОТЧИКОМ? ТОДІ ДІЗНАЙТЕСЬ ПРО 9 G

У ВИНИЩУВАЧІВ ДРІБНИЦЬ НЕ БУВАЄ: ЛОЖКА САЛАТУ, КОВТОК КОМПОТУ, ТАБЛЕТКА І НАВІТЬ СІМЕЙНІ ЧВАРИ ЛЕГКО МОЖУТЬ ПРИЗВЕСТИ ДО ТРАГЕДІЇ

Один із таких випадків пригадує колишній командир авіаполку в Афганістані, а нині генерал-майор запасу Володимир Алєксєєв. Молодим командиром він тренував своїх пілотів на групову злітаність, відпрацьовував маневри на бойове застосування за спеціальною програмою «Естафета». Тоді один із льотчиків не схотів афішувати свою «болячку», тишком домовився з полковим лікарем і колов собі якісь препарати. А тут польоти на складний пілотаж, колосальне навантаження на організм. Той льотчик загинув. З'ясувалося, що ті уколи суттєво знижували опір організму до перевантаження. Пілот знепритомнів, і машина звалилася в останнє піке. Ця трагедія назавжди закарбувалась у пам'яті генерала, бо за всю війну в Афганістані він не втратив жодного льотчика, а тут НП через безвідповідальність підлеглих

Загибель пілотів через надмірні навантаження на організм — не рідкість у світовій практиці. В YouTube багато відеоматеріалів, де льотчики непритомніють навіть при перевантаженні у 5–6 G. Усе залежить від того, скільки часу на пілота діє перевантаження.

Натренований військовий льотчик не повинен непритомніти до 9 G. Загалом людина здатна витримувати перевантаження у десятки і навіть сотні G. Рекорд — 214! Такому перевантаженню людина піддається лише при автомобільних аваріях на великій швидкості. Воно триває лише долі секунди, кров не встигає перетекти з голови до ніг чи в зворотному напрямку, тож шанси вижити залишаються високими. Інша річ — коли перевантаження тривале. Непідготовлена людина скоріш за все втратить свідомість уже на сьомій поділці.

Перевантаження буває «плюсовим» і «мінусовим». Скажімо, при наборі висоти льотчик переживає плюсове G — кров із голови переливається в ноги, внутрішні органи тягне донизу, в очах темніє, паморочиться в голові. Мінусове G — навпаки, кров із ніг перетікає в голову і створює величезне навантаження на судини мозку, в очах червоніє, людина потроху втрачає свідомість.

Щоб організм пілота навчився протистояти перевантаженням, його потрібно постійно тренувати — вчитися правильно дихати, управляти м'язами тощо. Льотчиків та космонавтів тренують на спеціальних апаратах, під'єднуючи до тіла діагностичне обладнання. Тиск, ритм серця, пульс, дихання — усе під суворим контролем. Екстремальні «гойдалки»: центрифуга, колесо, лопінг, крісло–«вертушка» — усе піддає тіло таким «тортурам», що витримує далеко не кожен. Але поетапні тренування поступово адаптують організм до сильних навантажень.

Пілот винищувача Су-27

За романтику льотної професії доводиться платити свою ціну, адже виснажлива льотна робота — це колосальні навантаження на оргінізм

Показники перевантаження	
Невагомість	**0 G**
Людина, що стоїть на місці	**1 G**
Парашутист при розкритті парашута	від **10 G** до **16 G**
Льотчик при фігурах вищого пілотажу	від **–4 G** до **+9 G**
При катапультуванні з сучасного винищувача	до **30 G**
Перевантаження (тривале), що відповідає межам фізіологічних можливостей людини	**8 G-10 G**
Найбільше короткотривале перевантаження, за якого людина вижила	**214 G** *(Кенні Брак, аварія боліда на «Формулі-1»)*

Єдиний в Україні військовий авіаційний навчальний заклад — Харківський національний університет Повітряних Сил щороку випускає десятки молодих пілотів. Ще із першого курсу більшість курсантів льотного факультету прагнуть потрапити саме в тактичну авіацію на надзвукові літаки. Однак не всі проходять суворий фізіологічний відбір через нездатність їхніх організмів витримувати колосальні навантаження.

За романтику льотної професії доводиться платити свою ціну. У житті пілота купа обмежень, про шкідливі звички взагалі окрема розмова. Як не крути, виснажлива льотна робота — це колосальні навантаження на організм. Тому в світовій практиці є встановлені норми перебування пілотів на льотній роботі — і за здоров'ям, і за віком. І не лише у військовій, а й у цивільній авіації.

Тож перш ніж приймати доленосне рішення щодо професії, треба «поцікавитись» в організму, чи здатний він її витримати...

Юрій ІГНАТ

«ПІД МІКРОСКОПОМ»

Військові медики особливо опікуються здоров'ям льотного складу. Єдине в Україні Управління авіаційної медицини на базі ВМКЦ ЦР постійно «сканує» організми льотчиків.

— Поглиблений медичний огляд пілоти проходять щороку, госпітальний огляд на нашій базі — кожні три роки, — розповідає заступник начальника Управління авіаційної медицини підполковник медичної служби Сергій Пашковський. — Серед основної, типової для льотчиків, діагностики — спеціальні висотні дослідження на перенесення помірних ступенів гіпоксії, простими словами — кисневого голодування, чутливість до різких перепадів барометричного тиску, дослідження й тренування дихання та мовлення під надмірним тиском тощо.

Здоров'я військового льотчика — річ серйозна. Усі розуміють ціну помилки чи прихованого діагнозу.

СОЛОДКА «РЕАКТИВНА» НОРМА

Є така жартівлива приказка: «Добре їсти, файно спати — мусить Бог здоров'я дати». Так, саме відпочинок і харчування є одними з головних архітекторів людського здоров'я. Для пілотів у військах завжди існував окремий раціон, льотна їдальня, льотний пайок.

В авіабригадах організовано триразове харчування. Льотчики можуть харчуватися як у робочі, так і у вихідні дні.

— У льотні дні ті, хто піднімається в небо, мають ще й другий сніданок, — розповідає начальник продовольчої служби бригади тактичної авіації капітан Костянтин Пельтик. — Для винищувачів існує «реактивна» норма, де є шоколад, мед, какао, молоко — продукти із високою калорійністю. Бо ті навантаження, що витримує льотчик, потребують саме такого «пального» — калорій.

Коли заступник з льотної підготовки планує польоти, начальник продовольчої служби обов'язково складає на цей період особливий раціон. Із меню вилучаються продукти, які можуть «забродити» у шлунку, наприклад, кефір, копченості, гороховий суп. Річ у тому, що невеличка бульбашка газу в шлунку на висоті більше п'яти тисяч метрів набуває розміру футбольного м'яча. Закони фізики не змінити. Як почувається льотчик у такому стані, здогадатися не важко.

ПОСВАРИВСЯ З ДРУЖИНОЮ — НЕ СІДАЙ В ЛІТАК!

Не менш важливим фактором для пілотів є психологічно-емоційний стан. Коли голова льотчика зайнята проблемами соціально-побутового характеру — діла не буде!

Пілот однієї з бригад тактичної авіації на ім'я Михайло — молодий, але досвідчений льотчик. Розповідає, як сімейні чвари завадили йому вчасно отримати допуск до чергового етапу льотної підготовки.

— Напередодні важливої льотної зміни посварилися з дружиною мало не до розлучення, — каже Михайло. — А мені наступного дня допуск отримувати… Про що я тільки не думав під час польоту, було соромно командиру в очі дивитися. Саджав машину і знав, що точно провалю іспит. Але він усе зрозумів. Питає: що з тобою сталося? Ну, я розповів коротко. Він сказав, хто я є (сміється), мовляв, слід було відразу сказати. Дав час відпочити, налагодити стосунки… Так і сталося. Проблеми в сім'ї і в повітрі було подолано!

Досвідчені пілоти розповідають, що в авіаційних частинах недарма придумали профілакторії. Це своєрідний «гуртожиток-санаторій», де льотчик може відпочити напередодні важких та виснажливих льотних змін. Чому не вдома? Відповідь проста: вдома цьому завадить побут. Це одна з причин. А відпочинок і здоровий сон — запорука успішної роботи головного мозку. У льотчика він — як калькулятор. Треба миттєво проводити вимірювальні розрахунки. Усе в голові, без папірця. А коли йдеться про бойове застосування — напруга зростає в рази.

Рівняння — на Державний Прапор України

ТРЕБА ПРАЦЮВАТИ З МОЛОДДЮ

ВІДКРИВАТИ ЇЙ УНІКАЛЬНІ КУЛЬТУРНІ, ІСТОРИЧНІ СКАРБИ, ВЕЛИКІ ПОСТАТІ МИНУВШИНИ ТА ГЕРОЇЧНІ ПЕРСОНАЖІ СУЧАСНОСТІ

Пам'ятаю, як у дитинстві переглядав художній фільм «На Шипці все спокійно». У цій кінострічці розповідалося про те, як російські солдати відбили на гірському перевалі з такою назвою атаки турецького війська й у такий спосіб забезпечили звільнення болгар від османського іга. А нещодавно дізнався, що з нагоди 140-річчя з початку боїв на Шипці кремлівська пропаганда подала цю історичну подію як символ героїзму і мужності російських «братушок». Насправді ж, як засвідчує історія, успіх у перший день тієї битви вирішили… українці — бійці Орловського полку, що був сформований у Києві ще 1711 року. На Шипці вони разом із болгарськими ополченцями, маючи 4 тисячі багнетів, перемогли в рази більше угруповання ворога

Звісно, що про такий український слід у цій історичній події нинішня московська влада замовчує. Як і про багато інших сторінок, пов'язаних з участю наших героїчних пращурів у давніших подіях. Одночасно кремлівська пропаганда посилює наступ на все українське: традиції народу, його культуру, мову, любов до рідної землі та готовність стійко боронити свободу і незалежність. Наші сусіди на такі цілі витрачають великі кошти. Так, ще до анексії Криму Росія спрямовувала на просування антиукраїнських проектів у закордонних засобах масової інформації мільярди доларів. Не дивно, що за ці гранти час від часу в тих країнах з'являються публікації потрібного спрямування. Наш північно-східний сусід виділяє на проведення антиукраїнської політики в інформаційній сфері величезні за обсягом кошти. Москва таким чином багато зробила для засилля російської мови в українському суспільстві.

НАЦІЇ ВМИРАЮТЬ, КОЛИ В НИХ ВІДБИРАЮТЬ МОВУ

Наведу приклади, оприлюднені на минулорічній звітно-виборній конференції Київської організації Національної спілки журналістів України. Так, починаючи з 1991 року спостерігалося зменшення видання газет українською мовою. Критичним у цьому сенсі став 2012 рік, коли на одного українця припадало 23 газети рідною мовою на рік. А на росіянина, що проживав в Україні, — 123 примірники російською, що у 5,4 раза більше. Жалюгідна ситуація склалася з українською художньою літературою. Були часи, коли в Україні видавалася одна книга на рік на людину, тоді як у Росії — п'ять, країнах ЄС — сім. Такий стан інформаційного забезпечення позначився на ставленні окремих громадян до всього українського, призвів до проявів сепаратизму.

Наш північно-східний сусід виділяє на проведення антиукраїнської політики в інформаційній сфері величезні за обсягом кошти. Москва таким чином багато зробила для засилля російської мови в українському суспільстві. Так, за статистикою, у 2012-му на одного українця припадало 23 газети рідною мовою на рік. А на росіянина, що проживав в Україні, — 123 примірники російською

Нині керівництво держави багато робить для розвитку інформаційного поля України і зменшення впливу російської пропаганди на території нашої країни. З метою протидії російській пропаганді проти України створено Міністерство інформаційної політики України. Складено список книжок антиукраїнського змісту, які заборонені до ввезення на митну територію держави. Завдяки цьому вже відбулися позитивні зміни. Так, станом на жовтень 2017 року українською мовою було видано понад 9000 книг і брошур, а російською — лише 2603. Витісняються з вітчизняного телерадіоефіру фільми і передачі, в яких пропагується ідеологія людиноненависництва, фашизму, ксенофобії та сепаратизму. Торік була зведена вежа для телерадіомовлення на територію Криму, який анексувала Росія. Запрацювало українське телебачення та радіо й на лінії розмежування з військами країни-агресора на Донбасі. Ці та інші заходи дають результати. Нині українці отримали духовний меч, що є уособленням моральної, патріотичної, культурної цінності, національної історичної свідомості.

Сприятиме посиленню патріотичного виховання молоді реалізація парламентських слухань на тему: «Ціннісні орієнтації сучасної української молоді». Постановою Верховної Ради від 23 лютого 2017 року схвалено рекомендації за результатами цього заходу. Пріоритетними напрямами в реалізації державної молодіжної політики має стати національно-патріотичне виховання. Для цього **розроблено Державну цільову соціальну програму національно-патріотичного виховання на 2018–2022 роки. Нею, зокрема, передбачається збільшити частки телепрограм за державним замовленням щодо прищеплення молоді патріотизму та національної свідомості на прикладах героїчної боротьби українського народу за ідеали свободи, соборності та державності на всіх етапах — від героїчної боротьби українських козаків, героїв Крутів до учасників антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях.**

Важлива роль у патріотичному вихованні належить кіно. Минулого року за державної підтримки було створено понад 30 фільмів на таку тематику. Серед них кінострічка «Кіборги», яка розповідає про 242-денну героїчну оборону аеропорту «Донецьк» українськими військовослужбовцями. Вона сприятиме не лише військово-патріотичному вихованню наших громадян. З народної ініціативи, кілька гривень з вартості кожного квитка за перегляд стрічки йдуть у фонд «Повернись живим». Зібрані кошти витратять на допомогу родинам загиблих захисників донецького аеропорту. Подальший розвиток ця важлива справа отримає 2018 року. Як повідомив віце-прем'єр-міністр України Павло Розенко, українське кіно повною мірою буде забезпечено держзамовленнями.

Державною цільовою програмою національно-патріотичного виховання на 2018–2022 роки передбачено проведення багатьох заходів із формування ціннісної орієнтації сучасної української молоді.

УРОКИ ВІД ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ

Активно долучилися до виконання цієї державної програми й військовослужбовці Збройних Сил України. Тим паче, що вітчизняне Міністерство оборони накопичило досвід військово-патріотичного виховання молоді, підготовки її до служби в армії. Серед найбільш популярних серед молоді заходів — дні відвідування військових частин з нагоди державних і військових свят, навчань, складання військовослужбовцями присяги, зустрічі з особовим складом, членами родин людей у погонах тощо.

Військовослужбовці Збройних Сил шефствують майже над 200 школами, понад 20 ліцеями з посиленою військово-фізичною підготовкою. Разом з представниками національного війська школярі опікуються понад 500 пам'ятниками загиблим воїнам, обелісками, меморіальними комплексами. Учасники антитерористичної операції проводять у школах уроки мужності, передають для музеїв, куточків бойової слави експонати, реліквії, що розповідають про подвиги захисників України.

За роки війни на Сході України в нас з'явився новий герой, який став прикладом для патріотичного виховання. Це український військовослужбовець, учасник антитерористичної операції. З думкою про нього ми починаємо і закінчуємо кожен день. Ми постійно говоримо слова подяки захисникам України за їхні героїзм, мужність, незламність духу, виявлені у боях з російськими агресорами. Ми молимося за те, щоб вони повернулися додому живими і з перемогою над ворогом. Ми доземно вклоняємося тим, хто поклав життя на вівтар нашої свободи і незалежності. У скорботі схиляємо голови біля меморіальних комплексів, дошок, встановлених на честь учасників АТО. З замиранням серця сповільнюємо крок на вулицях, названих іменами загиблих героїв. Всі вони давно вже стали для українців уособленням патріотизму, вірності обов'язку під час захисту Вітчизни. Завдяки їм відбувається патріотичне єднання армії й народу. Це основа того, що ми вже побудували такий спільний дім, який здатний витримати агресивні зазіхання з боку Росії.

Володимир ЧІКАЛІН

СПІВАЙ, КОЗАЧЕ, НЕХАЙ ВОРОГ ПЛАЧЕ

ЛІДЕР ГУРТУ TARUTA ЄВГЕН ЇЖАК РОЗПОВІДАЄ ПРО МАСШТАБНЕ ПАТРІОТИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ «МУЗИЧНИЙ БАТАЛЬЙОН»

«Музичний батальйон» — патріотичне об'єднання професійних українських виконавців, які ще з 2014 року підтримують своїми піснями захисників на Сході України. На їхньому рахунку — кілька тисяч організованих концертів для військових, місцевого населення та навчальних закладів країни. Речник «Музичного батальйону» Євген Їжак пригадує перші поїздки на передову та докладно розповідає про всіх музбатівців

За три з половиною роки війни «Музичний батальйон» провів тисячі концертів у районі бойових дій

— Як давно виступаєте для військових?

— Наш гурт TaRuta давав концерти ще під час Революції гідності. Пригадую, що випадало грати на Майдані й о 4-й ранку. А перед військовою аудиторією вперше виступали на Великдень 2014-го. Саме тоді на полігонах готувалися підрозділи добровольців. Тож розуміли, наскільки важливо підтримати хлопців, які свідомо пішли на війну. Після боїв на горі Карачун та визволення Слов'янська й була перша поїздка в район бойових дій. Пам'ятаю, як за Ізюмом нас зупинили й одягли всіх музикантів і журналістів у каски та бронежилети. Було трохи моторошно заїжджати на територію, де відбуваються бойові дії.

— «Музичний батальйон» — масштабна фундація. Скільки колективів у його складі?

— До нашого об'єднання входять гурти «Тінь сонця», «Очеретяний кіт», TaRuta, «Гайдамаки», «Друже музико», OLEUM, Fata Morgana UA, Vroda й співачка Ека. Це постійний склад. Але часто долучаються до наших поїздок й інші українські гурти та співаки. Усе добровільно й на волонтерських засадах.

> «Відігрівалися» в клубі, де було всього п'ять градусів. Радіомікрофони відмовляли, а пальці примерзали до струн. Однак ми провели повноцінний концерт

— Виступаєте тільки для військових чи й перед цивільною аудиторією?

— Спочатку ми підтримували піснею лише бійців, але із часом зрозуміли, що цього замало. Треба розширювати свою діяльність і на цивільне населення, налагоджувати з ним контакт, спілкуватися. Кожного разу, як їхали до бійців, обов'язково якогось дня робили концерт на площі міста. Пізніше разом із військовими почали організовувати для місцевих різноманітні свята. У Торецьку, наприклад, взяли на себе концертну програму, а військові облаштували польову кухню.

— Наскільки мені відомо, ви їздите й до своїх, так би мовити, наступників — у мистецькі школи? Чому саме туди?

— До війни на Донбасі не були популярними українське слово та українська пісня, тому там і стало можливим утворення цих сепаратистських рухів і квазі-республік. Тепер ми чудово розуміємо, що просвітницьку роботу треба було робити ще 25 років тому. Але тоді ми, митці, не усвідомлювали всього масштабу цієї проблеми. Тому, аби такого, що сталося 2014 року, більше ніколи не повторювалося, ми, крім того, що підносимо бойовий дух військових, працюємо з молодим поколінням. Наприклад, віднедавна взялися допомагати майбутнім митцям із прифронтових населених пунктів. Насамперед привозимо нашу збірочку-співанку «Щедра коляда». Вона помітно відрізняється від попередніх і розрахована на молодих митців. Унікальність її в тому, що це не просто диск, а саме співанка: книжечка, у якій є текст пісні, ноти вокальної партії та гітарні акорди. Тобто людина слухає диск і разом з тим може вивчити будь-яку пісню, яка їй сподобалася. Там і авторські пісні про Новий рік та Різдво, і обробки колядок і щедрівок відомих виконавців.

— Молодь активно долучається до ваших заходів. Чим заманюєте?

— «Музичний батальйон» має проект «Кобзарська сотня». Ми возимо митців у різні навчальні заклади. І діти можуть наживо поспілкуватися з тими музикантами, яких до цього вони бачили тільки в Ютубі або на телебаченні. Розповідають, що беруть автографи, фотографуються. А митець ще й розкаже, чому він у «Музичному батальйоні», чому їздить на фронт, підтримує українську пісню. Цей проект у нас довготривалий і відбувається як на Півдні, так і на Сході країни. Така собі «лагідна українізація», де кожен гурт має свою цікавинку для молоді.

— І в кого яка?

— Музиканти TaRuta, для прикладу, розповідають про український фольклор різних регіонів країни. Ми міксуємо сучасний ритм із нашим фольклором за рахунок різноманітних українських інструментів. А от Сергій Василюк із гурту «Тінь сонця» любить поєднувати музичний виступ із лекціями з історії. Визвольний рух в Україні та Гайдамаччина — то його фішка. Одесити із «Друже музико» завжди розповідають про козацьке мистецтво й народні інструменти, які, до речі, лідер гурту Максим Трубников сам і створює.

— Ваше об'єднання запровадило також щорічний рок-фестиваль «Дунайська Січ» у Бессарабії. Чому саме там?

— 2014 року ми побачили, що проблемним регіоном в Україні є не тільки Донбас, а й Одещина та деякі інші регіони. Саме в Ізмаїлі відбувались акції щодо відділення й формування «Бессарабської Народної Республіки». Власне тому «Музичний батальйон «Дунайська Січ» започаткував і щороку проводить рок-фестиваль. Цьогоріч, до речі, він став міжнародним, бо приїхало чимало й іноземних колективів. Обов'язкова умова для них — заспівати хоча б одну пісню українською. І знаєте, у литовців чудово вийшло. У Бессарабії ми хотіли показати, що українська мова — це модно, а український рок — це сучасна класна пісня, не гірша за іноземні. Щоразу у фестивалі беруть участь нові колективи. Так і вийшов збірник пісень «Коло річки, коло гаю, коло тихого Дунаю».

— Крім цього збірника, «Музичний батальйон» випустив іще кілька тематичних дисків?

— Ми ж музиканти. Ми робимо те, що вміємо, — пишемо пісні про захисників. Цього року в нашого гурту вийшов альбом «За нашу і вашу свободу» — альбом військових пісень, які ми написали за роки війни. Та й кожен із колективів об'єднання має дуже багато пісень, присвячених нашим бійцям. Так і записали диск із піснями війни «Співай, козаче, нехай ворог плаче», які безкоштовно роздаємо всім військовим. Їм же приємно, що пісні пишуть про сьогодення, про сучасних героїв. Приїжджаємо до хлопців, і вони завжди просять заспівати саме про них — пісню, у якій людина пізнає себе. Також вони дуже люблять драйвові й патріотичні пісні, які підносять бойовий дух.

— У вас насичена подіями творчість. Як колектив гурту ставиться до таких частих поїздок?

— Наші музиканти завжди готові вирушити в дорогу й ніколи не скаржаться на погані умови або надмірну завантаженість. Навіть дівчата просяться з нами, але ми їх рідко беремо. А концертів справді багато. Колись я ще рахував їхню кількість, та після 500 іще 2014-го перестав. Ми намагаємося за день провести три виступи. Більше — ні, бо розуміємо, що сили потрібні й на наступні дні. Нас не зупиняє ані погода, ані бойова обстановка. Ми часто виїжджали на концерт із вщерть заповненою машиною волонтерської допомоги. Якось приїхали на позицію, розвантажили авто й відійшли попити чаю. Якраз тоді й почався обстріл цієї місцевості «Градами». Ми, звісно, заховалися в укриття. Та коли обстріл припинився, побачили, що газелька повністю згоріла. І ми зрозуміли, що будь-якої миті на фронті може щось прилетіти. І добре, коли встигнеш заховатися.

— Напевно, траплялися незвичні місця для виступу?

— Якось давали концерт у 20-му батальйоні тероборони, який тоді стояв іще під Донецьком. На вулиці — мінус 27. А в автобусі обидві пічки зламалися. Поки їхали з Києва, ледь не перетворилися на бурульки. Думали, зігріємось на місці. Але в селі, де мали виступати, також ні електрики, ні опалення. Тож «відігрівалися» в клубі, де було всього плюс п'ять. Радіомікрофони відмовляли, а пальці примерзали до струн. Однак ми провели повноцінний концерт. А ночували вже в хлопців на позиції. Там були буржуйки й нарешті гаряча кава.

Записала Ярослава ЗОРІНА

НЕЗВИЧНЕ ВБРАННЯ ДЛЯ ЯЛИНКИ,

АБО ПРО НОВОРІЧНУ НІЧ НА ОДНОМУ З ВОПів

До дерева «ялинка» мала вельми віддалений стосунок: це була конструкція з патронних ящиків, залізяк, гілок, і все це було накрито масксіткою.

За іграшки правили біло-блакитний мегафон, порожній балон від вогнегасника, іграшковий автомат, знайдений у зруйнованому будинку, обривки кулеметних стрічок, нанизані на шматки дроту-полівки, хвостовики від ПТКРів, пострілів від СПГ...

На столі вишикувалися пляшки кока-коли, «Живчика», дитячого шампанського, смаколики, які надіслали рідні з дому й привезли волонтери, та новорічні страви, приготовані за заявками більшості бійців. Святкову вечерю зробили від душі: засмажили биточки й котлети, накришили олів'є і салат із крабових паличок, навіть зварили вареники.

За святковим столом зібралися всі, що були вільними від чергування. Командир на ім'я Олександр подивився на своїх бійців. Кожного з них він знав як облупленого: на передовій дуже швидко люди проявляються. Хтось сяяв, немов начищені берці на плацу, вихваляючись обновкою, яку пошила донька. Хтось мовчки перечитував листівку від онука, старанно написану великим дитячим почерком.

— Ну що, мужики? З Новим роком!

Загомоніли, підіймаючи келихи.

І тут бойовики, немов із цепу зірвалися. Щоправда, спочатку лупили переважно в небо — салютували. А потім траси полетіли в бік нашого ВОПу. Командир хотів вилаятися, але стримався.

— По місцях. Вогонь без команди не відкривати.

Один із бійців, застібаючи бронежилет, таки вилаявся:

— Ну шо за люди... Ані собі, ані іншим спокою не дають.

Жарти вщухли, не розпочавшись. Зумерив телефон. Святкова ніч залишилася десь далеко. З ВОПів надходили доповіді кожні півгодини.

По одному з них ударили ворожі мінометри. Працювали двійками, висипали чотири міни 82 мм. Потім туди ж прицільно по амбразурі СП вдарив великокаліберний кулемет. Грюкнули ВОГи, і зв'язок обірвався.

Саша відкинув мовчазну слухавку.

— «Сват»!

Тиша.

— «Сват»!!! Де ти???

— Тут я, командире. Тут. Не гарячкуй.

Саша зачекав — довго, секунд із 10. Він пам'ятав, що «Свата» вдома чекають діти, що він учора скаржився, що в нього болів зуб. Але це все було звично, зрозуміло й неважливо зараз.

— Кулею туди. Тільки акуратно! І дивись там в обидва ока.

Знову зазумерив телефон. На зв'язку був командир. Зібраний і злий. Розмовляв короткими кодованими фразами. Саша, уже в касці, бронежилеті, стискаючи розфарбований у камуфляжні кольори автомат, коротко кидав у слухавку:

— Зв'язку з ВОПом немає. Відправив туди бійця, чекаю доповіді.

— Давай. Чекаю.

«Сват» дістався до ВОПу й відгукнувся швидко:

— Усі живі, провід ВОГом перебило. Хлопці питають: «Відповідати?»

Саша доповів командирові. Командир помовчав. Саша майже бачив, як той мружить очі, як це робить він завжди, коли щось важливе вирішує.

— Ні. Нехай увійдуть в азарт. А ви підготуйтеся.

Бойовики сипали, що називається, від щирого серця. Нарешті, коли розмірений стукіт кулеметів став занадто настирливим, командир дав добро на відкриття вогню.

Три розриви лягли точно по позиціях ворожих кулеметників.

І відразу стало тихо. З-за посадки, зрідка присвічуючи ліхтариками, ішли бійці із сусіднього ВОПу.

— Привіт, хлопці! Салютуєте? А ми до вас... Засіяти прийшли.

Засівали по-фронтовому: гречкою й горохом. З того боку знову запрацював кулемет.

До пів на сьому ранку все затихло... Допиваючи ранкову каву, хтось із бійців похитав головою:

— Але ж як зустрінеш Новий рік, то так його й проведеш.

І всі розсміялися.

Олександр ШУЛЬМАН

БОРЩ ВІД ДІДА МОРОЗА

Грудень 2014-го під донецьким аеропортом видався гучним. Хто там був, не забуде ті дні ніколи. Артилерія гуркотіла вдень і вночі. Снаряди проросійських бойовиків розносили на друзки будинки, трощили все, до чого могли дотягнутися. З місцевих жителів у селах залишалися переважно люди похилого віку. Саме їхні городи переорювали снаряди й міни, і нерідко танки стояли серед незібраних кабачків та опалих яблук.

Після боїв підрозділ Михайла було відведено на другу лінію на відпочинок. Як він згадує, одного з вечорів пролунав дзвінок із поста.

— Тут якась фура. Кажуть, що до вас.

Михайло навіть не зрозумів, що до чого, але про всяк випадок попросив дати слухавку водієві. Той, на диво, швидко назвав номер телефону, ім'я й навіть позивний Михайла. Виявилося ось що. Поранений боєць розповів, що на передовій бракує харчів. Тоді його земляки з Івано-Франківщини зібрали цілу фуру овочів, а також соняшникову олію — словом те, що називається «борщовий набір». Загалом — 10 тонн!

Та доїхати до місця фура не змогла: закінчилося пальне. На допомогу прийшли танкісти, і Михайло з двома бійцями поїхали шукати нежданих гостей. Знайшли, зустріли, привезли. І зрозуміли, що на підрозділ, яким командував Михайло, було вочевидь забагато вантажу. Вирішили поділитися продуктами з місцевими. Майже половину фури розвезли по дворах.

Люди не вірили, плакали з радощів. Бійці були бородаті, багато із сивими бородами. Одна з бабусь тоді так і сказала:

— От не вірила я в Діда Мороза, а тепер бачу: він є. Із сивою бородою та у військовій формі!

ЯКИЙ НОВИЙ РІК БЕЗ ШАМПАНСЬКОГО?

Як відомо, з алкоголем на передовій суворо. Волонтерська «Польова пошта» алкоголь не возить. Але для новорічних свят доставили кілька пляшок шампанського на один з опорників. Бійці, почувши характерний передзвін, розуміюче переморгнулися, а пара, яка заступала на зміну, прихопила із собою одну пляшку.

Опівночі відкупорили, намагалися без шуму. Ковтнули. Не повірили собі. Присвітили ліхтариком. І мовчки покрутили головами. Цієї миті на спостережний пункт зайшов командир, який здалеку почув характерне «буль-буль».

— Ну що, святкуємо? Порушуємо наказ?

— Нічого не порушуємо, командире. Скуштуйте.

Командир мовчки взяв простягнутий кухоль, пригубив. Не повірив собі, ковтнув.

Засвітив ліхтарика, посвітив на пляшку.

Це було «Дитяче шампанське».

— Ну що ж... Із Новим роком та Різдвом, хлопці, — і розсміявся.

Олександр ШУЛЬМАН

ЯК ТАНКІСТИ НОВИЙ РІК ЗУСТРІЧАЛИ

Апельсинова «навала» від волонтерів

Почалася ця історія в грудні 2014 року. 1-й батальйон 17-ї танкової бригади тримав оборону в районі Дебальцевого, і його було розосереджено й по опорних пунктах на лінії розмежування сторін

Танкісти дислокувалися разом із піхотою. Ситуація була складною. Та ще й погода в донецькому степу не тішила: вітер, мороз, сніг, дощ, грязюка… Саме тоді група волонтерів, серед яких був Сергій Тахмазов, вирішила подарувати танкістам на Новий рік і Різдво щось таке, що могло б запам'ятатися, — привезти на передову мандарини, найяскравішу асоціацію з новорічними святами, крім ялинки та шампанського. Гроші зібрали бізнесмени в Кривому Розі. Мандарини закупили в одного з підприємців, який, дізнавшись, для кого їх призначено, дав добру знижку. «Нова пошта» погодилась відвезти фрукти, і в підсумку ціла палета мандарин поїхала в Артемівськ (зараз — Бахмут).

Пам'ятаю, як ми їх отримували на складі «Нової пошти». Ішов дощ, потім — сніг. Завантажували дорогоцінну посилку в кузов «Уралу», заляпаний брудом по самий дах кабіни. Потім офіцери штабу й солдати розкладали мандарини по пакетиках, а комбат і начальник штабу особисто розвозили їх по опорниках. Треба було бачити, як раділи танкісти, отримавши такий яскравий, ароматний і теплий «привіт» із дому. Досі наші хлопці згадують ті мандарини, коли зустрічаються.

Для багатьох той подарунок став останньою радістю: незабаром почалися страшні бої під Дебальцевим, у яких батальйон зазнав значних утрат…

Відтоді минуло три роки. І ось у грудні 2017 року танкісти 17-ї танкової вирішили передати далі естафету добра. Вони скинулися й... купили мандарини для дітей прифронтового Троїцького. І той самий Сергій Тахмазов привіз ящики з мандаринами в школу. В ту школу, де вчаться діти, які звикли чути не тільки шкільні дзвінки, а й розриви снарядів російських найманців.

Треба було бачити радість дітей, які отримали такий привіт від захисників України. Таким чином замкнулося ще одне коло добра, яке так контрастує з жорстокістю війни.

Олександр ШУЛЬМАН

СВЯЩЕНИК МАЄ ПОВЕРТАТИ В ДУШІ БІЙЦІВ МИР

Кожну льотну зміну військовий капелан Івано-Франківської бригади тактичної авіації Віталій Кузьмин проводить на аеродромі, молиться, аби кожного льотчика Бог беріг, був помічником і захисником у небезпеці, допомагав у труднощах і охороняв від усіляких негараздів

Отець Віталій проводить службу в ангарі для літаків

Звичайний парафіяльний священнослужитель УГКЦ із села Ямниця на Івано-Франківщині ще чотири роки тому нізащо не повірив би, якби йому напророчили, що він із місією Христовою під гуркіт пострілів об'їде майже весь Схід країни та стане штатним військовим священиком.

— Ніколи в житті не думав, що вдягну камуфляж, хоча і батько, і мати в мене — військові. Але коли розпочалися бойові дії на Донбасі, зрозумів, що вдома не всиджу і буду робити все від мене залежне, аби допомогти тим, хто захищає недоторканність кордонів нашої Батьківщини. Дуже спонукальним став приклад моїх друзів-священиків, які активно допомагали бійцям не тільки вдома, а й на передовій. Тож і я у листопаді 2014 року вирушив у район проведення АТО, був із бійцями на 29-му та 31-му блокпостах під Лисичанськом. Із тієї першої поїздки запам'ятав найбільше хлопців, які не знали, як самим собі відповісти на запитання: «Чи простить Бог за вбивство?» Тому я питав їх: «Ти свідомий того, що захищаєш свою землю і тому стріляєш?» Вони відповідали: «Так». На запитання: «А якби ти мав спосіб захищати, не вбиваючи, ти б убивав?» — у відповідь чув: «Ні». Ось вам і вирішення проблеми. Церква підтримує оборонні війни, і я це пояснював і пояснюю бійцям. І знаєте, навіть сепаратистські ресурси скористались моїми роз'ясненнями заповіді «Не вбий», зробивши мене бандеро-окупантом.

Розповідає отець Віталій і про позитивний «фронтовий синдром», який змушує знову і знову повертатися на передову. Так, 2015-го він був біля Попасної, а 2016-го — у Станиці Луганській.

— Туди треба їздити постійно. У хлопців у АТО серце — як відкрита рана, особливо в тих, хто пройшов тяжкі бої чи був поранений. Вони надзвичайно чутливі до фальші, вразливі, з ними потрібно бути максимально правдивим, їх треба розуміти, бо вони там на власній хвилі. Приходять на сповідь, на бесіду із психологічними травмами. Хтось пройшов серйозні бої. Комусь довелося вбивати. Я сповідував снайпера, який на той час застрелив три десятки бойовиків і якому вбивство боліло. Він буквально виплакував це все із серця. Це важко і для священика, адже на нього також лягає певне навантаження. Ти ж маєш не тільки вислухати, а й знайти слова розради, втішити, повернути мир у душу…

Якось разом із медиком надавав допомогу бійцеві, якому відірвало ногу. Ми буквально збирали його і фізично, і духовно. Крім того, як і на мирній землі, проводжу церковні таїнства, адже і сповідь, і молитва, і причастя знімають стрес, допомагають уникнути депресії. Але є й відмінність, бо в районі проведення АТО це відбувається в бліндажах та окопах.

«Запам'ятав найбільше хлопців, які не знали, як самим собі відповісти на запитання: «Чи простить Бог за вбивство?» Тому я питав їх: «Ти свідомий того, що захищаєш свою землю і тому стріляєш?» Вони відповідали: «Так». На запитання: «А якби ти мав спосіб захищати, не вбиваючи, ти б убивав?» — у відповідь чув: «Ні». Ось вам і вирішення проблеми»

Україна — полірелігійна та багатоконфесійна країна. Але як у державі в цілому, так і в армії це не є проблемою. У війську питання конфесійної приналежності капелана визначає особовий склад частини.

— Мій обов'язок, — веде далі Віталій Кузьмин, — задовольнити релігійні потреби військовослужбовця будь-якої конфесії чи релігії. Тобто, якщо до мене приходить військовослужбовець-мусульманин, мені належить або доправити його самого, або до нього привести священика, у цьому випадку — імама. У православних віруючих різних конфесій, тобто в православній церкві Київського і Московського патріархатів та УГКЦ, таїнства однакові. Тож я можу, за згодою військового, його і посповідати, і до літургії запросити.

Існує така проблема, що інколи священика сприймають як психолога. Але я, наприклад, не можу допомогти людині подолати суїцидальні настрої, це робота для психологів та психіатрів. Коли боєць говорить, що йому важко на душі й він хоче сповідатись, я його сповідаю, можу з ним помолитися. Коли ж до мене приходить людина і каже, що вона заплуталася, не може розібратись у собі, я відправляю її до психолога. Так, я тісно співпрацюю з психологами, але в них своя робота, у мене — своя.

Появу штатних священиків отець Віталій повністю підтримує і зауважує, що військовослужбовці лише починають звикати до того, що до них у бліндаж чи намет може зайти людина в рясі.

— Бачу по багатьох бійцях, що їм приємно, коли цікавлюсь, як у них справи. Вони починають ставити різні запитання, поступово сприймати мене як частину колективу. Із досвіду можу сказати, що в нас попереду тривалий шлях становлення капеланства. Наприклад, ще дискутуємо, чи варто мати священику військове звання, чи це все ж таки має бути цивільна посада. Не продумане на сьогодні й питання щодо облаштування місця для проведення богослужінь і церковних таїнств у підрозділах. Так, у клубі частини маємо кут, де я навіть поставив імпровізований іконостас. Був випадок, коли через погану погоду проводив богослужіння у досить незвичайному місці — ангарі для літаків. Добре, що в нашій частині командир всіляко сприяє в цьому питанні, ми вже знайшли місце, яке можна обладнати під храм. Тож рухаємося в правильному напрямку.

Оксана УРЕТІЙ

СЛУЖІННЯ ВІЙСЬКОВИХ КАПЕЛАНІВ МАЄ БУТИ ВРЕГУЛЬОВАНО ЗАКОНОМ

Досвід служіння у військових частинах і передусім у районі АТО доводить: нормативна база, яка регулює діяльність духівників у армії та правоохоронних структурах, недосконала. Що саме треба змінити й додати до нормативно-правової бази — у роздумах представників парламенту, церков і військових формувань.

Любомир Яворський, УГКЦ:

— Очевидно, що інститут військового духовенства фактично накладено на стару нормативну базу, і це стримує його розвиток. Новий закон урегулює: капеланство — це партнерська модель взаємодії Церкви й держави, де остання запрошує релігійні організації реалізувати право на задоволення релігійних потреб військовослужбовців. Буде визначено статус капелана: чи то військова, чи то цивільна лю-дина, а також питання його грошового забезпечення й соціальних гарантій.

Дмитро Горєвой, помічник народного депутата України:

— Законопроект пропонує пропорцію: один капелан на 500 військовослужбовців, позаяк за більшого навантаження це служіння втрачає сенс. Водночас зрозуміло, що закон не вмістить усіх положень, отож частину питань вирішуватимуть підзаконні акти з огляду на реалії різних відомств.

Митрополит Іоан (Яременко), УПЦ КП:

— Для гармонізації відносин між капеланами слід прописати в майбутньому законопроекті пункт про заборону прозелітизму, аби убезпечити від можливих конфліктів капеланів різних конфесій. Функції ж капеланів слід розширити: не тільки в питаннях душпастирства, а й у виховній роботі: вчити любові до Батьківщини. У такому разі капелан може бути корисним і для атеїстів, але без нав'язування їм віри. Проповідь можлива тільки за бажання військовослужбовця.

Полковник Олександр Ковтач, представник Центру морально-психологічного забезпечення в Генштабі ЗСУ:

— Нині в Збройних силах за трудовим договором працюють 66 капеланів. Це перша черга, ще відкрито 35 посад для набору на другу чергу. Поки що укомплектовуємо бойові підрозділи. Частини, розміщені в місцях постійної дислокації, залучають до душпастирства місцеве духовенство. Усі внутрішні питання капеланської служби в Збройних Силах України регулюються наказом Міністра оборони від 14 грудня 2016 року. Кількість капеланів залежить від економічних можливостей держави та спроможності церков підготувати й направити відповідних фахівців у війська.

Максим Васін, громадський експерт, юрист:

— Військовий чи невійськовий статус — капелан має вирішувати сам. Хто хоче й відповідає необхідним умовам, може стати військовослужбовцем, хто ні, залишиться цивільним.

Фінансування діяльності військових духівників варто побудувати за аналогією до приватних шкіл. Якщо там гроші «йдуть» за учнем, то тут гроші від церкви «йдуть» за капеланом. Таким чином держава та відповідні церковні відділи співфінансуватимуть діяльність військових душпастирів.

Узгоджений законопроект із питань правового врегулювання капеланства передбачають внести на розгляд парламенту в першому кварталі цього року. Народні обранці запевняють: політична воля щодо його підтримки є.

Руслан ТКАЧУК

«На тріскучому морозі ми співали українські колядки! Раптом в похмурій темній стіні багатоповерхівки засвітилося віконце — одне, потім іще й ще. І з під'їздів почали виходити люди. І кожен ніс в руках гостинець. Наші, українці! Ті, які вже давно забули, хто вони. Ті, які раптом прокинулися від летаргічного сну «руского міра»

ВІДРОДЖЕННЯ ФЕНІКСА У ЗАПОЛЯРНОМУ МУРМАНСЬКУ,

АБО ЯК «ЩЕДРИК» ОБ'ЄДНАВ УКРАЇНЦІВ

Колись давно в далекому заполярному Мурманську ми з нашим українським товариством вирішили поколядувати на Різдво.

Готувалися, репетирували, учили колядки й щедрівки. Навіть костюми пошили. Зробили гарну велику зірку з дзвіночками й лампочками.

Та коли пішли колядувати й вітати людей по квартирах і під'їздах, то «російські брати» нам не відчиняли.

Тільки перелякано питали з-за дверей: «А што ето? А чаво ето? А хто ета?»

Ну не їхнє це, не їхнє. Яка ластівочка? Який щедрик? Який такий «добрий вечір»? Яка звізда й вишивка?

Наші дівчата плакали з образи.

А потім ми вирішили все одно заколядувати. Для всіх. Адже Різдво для всіх.

І в центрі великого кола із замерзлих довгих будинків, які так ставлять, щоб не дошкуляли крижані вітри з Льодовитого океану, під спалахами полярного сяйва залунали українські колядки та щедрівки.

На тріскучому морозі ми співали, і гарно у нас те вдавалося!

Раптом у похмурій темній стіні багатоповерхівки засвітилося віконце. Потім іще одне, потім іще й ще.

І з під'їздів почали виходити люди, у накинутих кожушках, волохатих шапках, пуховиках і валянках на босу ногу.

І кожен ніс у руках грудочку кашки або кільце ковбаски.

Наші, українці! Ті, які вже давно забули, хто вони. Ті, які раптом прокинулися від летаргічного сну «руского міра».

Із дітьми й варениками, із вудженою тріскою, мисками холодцю й пляшками.

Залишивши у квартирах своїх здивованих і переляканих російських дружин і чоловіків.

Нас ставало дедалі більше. Пісня гучнішала й ширилася. Я навіть не міг здогадатися, скільки нас багато є в цьому північному світі. Та й у всьому світі.

І був добрий вечір, і пан господар вийшов і подивився на свою волохату кошару, і ягнятка з телятками народилися, і жінки моргали своїми чорними бровами, і гроші стали половою, як і має бути.

І серед полярної ночі прилетіла ластівочка.

І стала щебетати.

Найвідоміша й найкрасивіша мелодія у світі.

Найтепліше свято.

Свято народження.

Як народився. Як і треба. З любові. З прадавнього роду.

Ніби весь довгий ланцюжок дідів-бабусь, мамів-татів стояли перед моїми очима й підказували, що та як робити. Гладили по моїй сивій голівці й розказували про те, що я й так знав, але забув.

Про те, що ми всі забули.

Про справжнє й вічне, про те, що дрімає в наших душах і сниться нам по ночах, про те, що не можна продати чи купити, про те, що найдорожче та найтепліше.

Про те, що тримає нас на світі.

Насправді цей «Щедрик» не просто про свято, а про відродження України.

Про видужування й лікування, про те, як із попелу чужинницького «міра» пробивається й розквітає наше, рідне, українське.

Найдивовижніше, що це було передбачення. Навіть не знаю як.

І про Майдан, і про останній рубіж, і про відродження та перетворення, і про все, що сталося й станеться…

І в цьому велика радість, бо весь сірий, похмурий і холодний світ розквітне для українців красою та любов'ю, як і розказали мені наші бабусі-дідусі.

З Різдвом вас, українці!

Створював це з Божим Духом і любов'ю до вас!

Христос народився!

Народжується Україна!

Сашко ЛІРНИК

«ОЙ НА СВЯТВЕЧІР ПРИЛЕТІЛИ АНГЕЛИКИ ХРИСТУ ДО ПОМОЧІ…»

Різдво — одне з головних християнських свят, що знаменує собою народження Ісуса Христа у Вифлеємі. За християнськими переконаннями, Ісуса послав Бог на землю задля спокутування гріхів і спасіння людства. День його народження поділив історію на «до» і «після»: із цієї миті почалося сучасне літочислення — наша ера.

У день народження Сина Божого весь світ славить Спасителя: люди прикрашають свої помешкання святковими ялинками, які символізують євангельське древо, засвічують свічки, ходять на церковні богослужіння. Протягом сотень років бережуть і шанують традиції Різдва й українці.

Різдву передує сорокаденний піст, який починається 28 листопада й закінчується 7 січня.

Напередодні Різдва Христового, 6 січня, український народ сідає за щедрий, але пісний стіл. Одна з головних традицій святкування Різдва — **Святий вечір**. Після наведення ладу в домі українці готують дванадцять святкових страв на честь дванадцяти апостолів.

Головною й ритуальною різдвяною стравою є кутя, яка являє собою пшеничну або ячмінну кашу, змішану з родзинками, маком, медом і горіхами. Також на столі неодмінно має бути узвар.

Під час їжі за столом ні в якому разі не можна лаятися, сперечатися й лихословити. На Різдво всі члени родини мають бути вдома, діти повинні допомагати старшим під час святкових приготувань. Снідати й обідати 6 січня не заведено, дозволено трохи поїсти лише дітям.

Сідати за різдвяний стіл треба з появою першої зірки. Святий вечір починається молитвою й засвічуванням різдвяної свічки.

Уранці 7 січня люди радісно вітаються фразою «Христос народився!», а у відповідь чують «Славімо його!». Цього дня ходять у церкву на святкову молитву та в гості до родичів.

Важлива й незмінна традиція на Різдво — **колядування**. Вулицями ходять колядники, починаючи зі Святого вечора або з першого дня Різдва. Часто вони носять із собою велику зірку, закріплену на палиці та покриту позолоченим папером. Така зірка символізує Вифлеємську, що ознаменувала народження Ісуса Христа.

Заходячи у двір або хату, молодь чи діти просять дозволу заколядувати, а коли господарі погоджуються, вони починають співати вітальні пісні-колядки й розігрувати жартівливі сценки.

Давнім різдвяним звичаєм в Україні було й залишається ходіння з вертепом. **Вертеп** — це пересувний мініатюрний ляльковий театр, розміщений у коробі, у якому показували цілі вистави на тему Різдва Христового.

Різдво — це передусім свято добра, миру й милосердя. Незважаючи на те, що Різдво — сімейний день, дуже важливо в цей час допомагати хворим, сиротам, удовам, жебракам і всім тим, котрі з різних причин позбавлені святкових радощів.

ЗВИЧАЇ І ТРАДИЦІЇ НА СВЯТИЙ ВЕЧІР

- Опівночі з 6 на 7 січня, необхідно розкрити вікна і двері, щоб Різдво увійшло в будинок.
- Цього вечора прийнято поминати всю покійну рідню.
- Бажано, щоб в Святий вечір вечеря починалася з внесення в будинок снопа пшениці або жита. Цей сніп називають ще «Дідухом».
- Також на столі в Святий вечір обов'язково повинна бути свічка, і її запалювати повинен господар будинку.
- Бажано перед тим, як почати вечеряти прочитати молитву «Отче наш».
- Неодруженим парубкам і незаміжнім дівчатам не можна сідати на кут стола, а то залишаться без пари.
- Страви не можна запивати водою, тільки узваром.
- Обов'язково спробувати трошки від кожної з 12 страв, а ось з'їдати страви цілком не можна — а то холодильник буде порожнім весь рік.
- У цей день прийнято розповідати дітям біблійні історії про народження Христа і всіляко їх духовно настановляти.

Підготувала Ольга МОСЬОНДЗ

ДІДУХ — СИМВОЛ РІЗДВА В УКРАЇНІ

Як прикрашали свої оселі на різдвяні й новорічні свята наші пращури? Далеко не кожен може відповісти на це, здавалось би, просте запитання. Для предків, які жили серед густих пралісів, дерева споконвіку виконували оберегові функції, інколи їх навіть обожнювали. Роль сучасної ялинки виконував Дідух

Слово «дідух» прийшло зі старослов'янської мови і в перекладі означає «дух предків» та символізує родоначальника сім'ї — діда. Дідух усоблює місце для духів, предків, дідів, захисників і покровителів дому. Це символ святого відродження всього живого, що є на світі.

Без різдвяного Дідуха не міг розпочатися в українців Святвечір. Про цей невід'ємний атрибут думали ще задовго до величного свята. Дідуха робили з першого зажинкового або останнього обжинкового снопа й зберігали до новорічних свят. А вже в переддень Різдва його ставили в хаті як символ пам'яті про предків. Дідух перебував там до Водохреща. Господар, увійшовши у світлицю зі святковим снопом, промовляв: «Ухух! Я — Різдвяний Дідух, на свята в гості завітав. Дай Боже ці свята впровадити, других дочекати в здоров'ї, щасті до другого року, на многая літа». Господиня приймала цей різдвяний знак і ставила його на покуті. Його присутність привносила в родину святковий настрій і затишок. У народі казали: «Дідух до хати — біда з хати».

Існує кілька версій, чому із першою Різдвяною зіркою люди заносили в хату Дідуха. За однією з них, коли Ісус народився в кошарі, було дуже холодно, і Йосип побачив у стіні шпарину, затулив її снопом — в кошарі стало тепліше. Старі люди кажуть, що відтоді існує звичай на Святу вечерю застеляти підлогу в хаті сіном і ставити під образами Дідуха. Після закінчення свят Дідуха ні в якому разі не викидали, адже це прадавній символ не тільки Різдва, а й зв'язку поколінь, що має тривати. За традицією, його спалювали на дорозі, промовляючи: «Спалюємо — на врожай, на добробут!»

Основа Дідуха — це світ померлих, стовбур — світ живих, тобто нас з вами, гілки — світ Богів

КОЛИ СТАВИТИ ДІДУХА?

Тільки-но 6 січня сходила перша Різдвяна зірка, у хату вносили святковий сніп — Дідух. Він стояв аж до самого Водохреща — тобто до 19 січня

Різдвяної ночі сходить на землю Господь Бог. Заходить він у хати людей. Приходять із раю цієї ночі й душі тих, котрі відійшли від родини, і вселяються в Дідуха, який величне стоїть на найпочеснішому місці в хаті. А господарі вітають найдорожчих і найкращих гостей... Після святої вечері залишаються на столі і кутя з узваром, і ложки, і вода на вікні, бо душі родичів знову зберуться й сядуть за Святу вечерю разом із Богом-Творцем.

Щедро обдаровують цієї ночі батько й мати своїх діток. Обдаровує батько матір і навпаки. А Бог бачить щедрість, доброту, злагоду, ласку, любов у родині й також дарує такій родині любов і багатство. Він обдаровує родину, як обдарував батько своїх діток та обдарували одне одного батько й мати. І цієї ночі сон не приходить до господарів, сплять лише діти, адже про них дбають і охороняють їхні дідусі...

***

Нині давня українська традиція відроджується, і ми залюбки можемо власноруч створити оберіг для родини та оселі, прикрасити ним свою домівку й зробити свято Різдва ще затишнішим і родинним.

Найвідомішою формою Дідуха є сніп або дерево. Дідух такої форми має чотири яруси, кожен з яких символізує одну пору року. На кожному ярусі — по три відгалуження, які символізують місяці. Кожне відгалуження складається із чотирьох зв'язок по сім колосків у кожному, які позначають тижні й дні.

Традиційно для виготовлення Дідуха використовують колоски чотирьох злаків відповідно до пір року.

ЯК САМОСТІЙНО ВИГОТОВИТИ РІЗДВЯНИЙ ОБЕРІГ

КРОК 1

На найменшого Дідуха потрібно знайти не менше як двадцять колосків. Щоб зручніше було плести колоски, перед роботою краще ненадовго замочити їх у гарячій воді. Це зробить колоски м'якшими та еластичнішими. Потім їх треба розкласти за розмірами.

КРОК 2

Колоски потрібно сформувати в пучечки по сім штук, що є символом сім'ї, семи поколінь, днів тижня.

Необхідно зв'язати пучечки білою ниткою або лляною мотузкою одразу під колоском. Стягти пучечок треба якомога дужче, інакше він може розсипатися.

КРОК 3

Потім пучки слід зібрати докупи, «східцями», і вийде пишна «голова» снопа. Зав'язують сніп під самими колосками дуже туго, бо пізніше солома висохне, і вузол послабшає. З боків треба ще примотати два пучки, кожен по сім колосків, це будуть вуса.

КРОК 4

Потім треба зробити Дідухові ноги: розділити пучки на три, п'ять або сім частин залежно від кількості колосків. Кожну ногу слід перев'язати у двох місцях: коло основи та внизу. Можна прикрасити його маковими головками або сухоцвітами.

Сторінку підготувала
Наталія КОЗАК

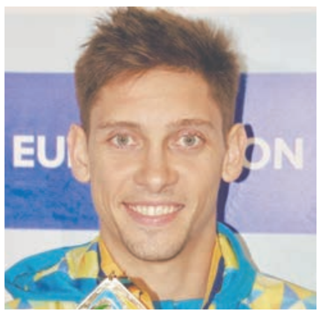
НАЙЯСКРАВІШІ ПЕРЕМОГИ АРМІЙСЬКИХ СПОРТСМЕНІВ 2017 РОКУ

2017-го спортсмени Збройних Сил України взяли участь у 204 міжнародних змаганнях, де здобули 89 золотих, 76 срібних та 69 бронзових медалей. А у 118 всеукраїнських змаганнях брали участь 816 армійців, які вибороли 383 золоті, 290 срібних та 197 бронзових нагород

Старший солдат Юлія ЛЕВЧЕНКО — на чемпіонаті світу з легкої атлетики в секторі стрибків у висоту в Лондоні виборола срібну нагороду, покращивши особисте досягнення до 2 м 1 см. На молодіжному чемпіонаті Європи вона здобула золоту медаль, на «дорослому» чемпіонаті Європи у приміщенні — «бронзу». На щорічній церемонії нагородження найкращих легкоатлетів Європи EA GoldenTracks спортсменка перемогла в номінації «Зірка, що сходить». Також Юлію визнали найкращою легкоатлеткою України 2017 року.

Старший сержант Ілля КВАША став чемпіоном Європи зі стрибків з метрового трампліна та здобув «срібло» у стрибках із триметрового трампліна. На чемпіонаті світу армієць отримав бронзову нагороду в синхронних стрибках із триметрового трампліна.

Старшина Олена КРИВИЦЬКА на світовій першості з фехтування виборола «бронзу» в індивідуальних змаганнях та перемогла на чемпіонаті світу серед військовослужбовців.

Молодший лейтенант Олег ВЕРНЯЄВ став срібним призером у вправах на брусах на чемпіонаті світу зі спортивної гімнастики, здобув дві золоті та одну срібну нагороди на чемпіонаті Європи (багатоборство, вправи на брусах), також він — бронзовий призер чемпіонату Європи (опорний стрибок), переможець загального заліку Кубка світу.

Солдат Андрій ЯЦЕНКО — бронзовий призер чемпіонату світу з вільної боротьби, також виборов «бронзу» чемпіонату Європи серед молоді до 23 років.

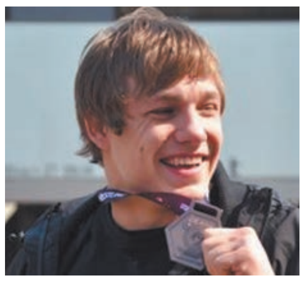
Молодший сержант Юлія ДЖИМА — срібна призерка чемпіонату світу з біатлону (естафета), чемпіонка Європи (спринт), срібна (гонка переслідування) та бронзова призерка (змішана естафета) європейської першості.

Молодший сержант Павло КОРОСТИЛЬОВ здобув шість медалей на чемпіонаті Європи з кульової стрільби. Також на етапі Кубка світу 2017 року, що проводився в Мюнхені, виборов перемогу, встановивши новий рекорд світу серед юніорів.

Солдат Андрій АНТОНЮК — чемпіон світу з греко-римської боротьби серед військовослужбовців та бронзовий призер чемпіонатів світу та Європи серед молоді до 23 років.

Слід зазначити, що Україна вперше брала участь в «Іграх нескорених» (міжнародних змаганнях ветеранів бойових дій), де її представники вибороли 14 медалей, з них 6 золотих нагород здобули військовослужбовці Збройних Сил України.

П'ЯТИРАЗОВА ЧЕМПІОНКА ЄВРОПИ МРІЄ СТАТИ ДИТЯЧИМ ТРЕНЕРОМ

ЮЛІЯ ПРОКОПЧУК РОЗПОВІЛА ПРО СВОЮ НАЙДОРОЖЧУ НАГОРОДУ, МОЖЛИВЕ ЗАВЕРШЕННЯ СПОРТИВНОЇ КАР'ЄРИ ТА ПОЧАТОК ТРЕНЕРСЬКОЇ РОБОТИ

— Юліє, чому саме стрибки у воду? Як ви вибрали цей вид спорту?

— Майже випадково. Я із чотирьох років почала займатися спортивною гімнастикою, адже батьки завжди мріяли, щоб донька в них була спортивною дівчиною. А у вісім років мама відвела мене в басейн, щоб навчилася плавати. Потім я потрапила в секцію стрибків у воду. І оскільки секція гімнастики була дуже далеко від дому, то для зручності вибрала басейн, який був поруч. І з того часу займаюся стрибками у воду.

— Усі починають свої стрибки з метрового трампліна, а потім поступово піднімаються вище. Не кожен сміливець наважиться стрибнути з 10-метрової висоти, а ви така тендітна…

— Коли почала працювати з тренером, він пояснив, що в мене є всі шанси стрибати з вишки. Уперше, певна річ, було страшно. Але зібралася з духом і поставила перед собою завдання — стрибати з вишки. Мабуть, сила волі міцна, вмію подолати страх. Ну й, звісно, люблю, коли адреналін у крові зашкалює. Узагалі перед кожним стрибком з 10-метрової вишки не думала про страх висоти, боялась щоб травми, які отримала напередодні, не завадили перемозі. Це допомагає відволіктися, і зазвичай на зміну

П'ятиразова чемпіонка Європи молодший лейтенант зі стрибків у воду Юлія Прокопчук

проблемам приходять гарні новини про перемоги на чемпіонатах. Команда підходила й казала: «Юлю, ти обов'язково виграєш». Так і перемогла на всіх чемпіонатах Європи, у яких брала участь.

— Пам'ятаєте свою першу нагороду? Яка для вас найдорожча?

— Так, пам'ятаю. Це були дитячі змагання в Києві, де я виборола свою першу золоту медаль. А найціннішою й найдорожчою стала нагорода на чемпіонаті світу в Барселоні 2013 року, коли виграла «бронзу». Я тоді не вірила, що в мене є медаль! Здавалося, що то не зі мною відбувається. Для мене ця бронзова медаль, як «золото»!

— Повернімося до особливостей вашого виду спорту. Навіщо стрибуни у воду так ретельно витираються перед стрибками?

— Спортсмени витираються насухо перед стрибком, щоб зменшити ймовірність потрапляння води в очі під час стрибка, запобігти зісковзуванню рук під час згрупування й не дати тілу охолонути. Спортивні рушники — обов'язковий атрибут стрибунів у воду. Зроблено їх із мікрофібри, яка вбирає кількість вологи, що в кілька разів перевищує її власну вагу. До того ж рушник можна просто віджати, і він знову буде сухим.

— Окрім усього іншого, ви — молодший лейтенант Збройних Сил України. Як ви потрапили в армію?

— Перед моїм першим чемпіонатом Європи 2006 року мені запропонували виступати за Центральний спортивний клуб Збройних Сил України, і я, не вагаючись, погодилася. Дуже приємно, що навіть тепер, коли вже не представляю цей клуб, армійці мені допомагають і підтримують, адже це клуб, завдяки якому я почала здобувати медалі на світовій арені. Сьогодні я представляю групу спортсменів-інструкторів вищої кваліфікації Управління фізичної культури та спорту МО України.

— Нині у вашій спортивній кар'єрі — пауза. Чи плануєте повертатися в спорт і чи не задумувалися про тренерську кар'єру?

— Хотілось би повернутися в спорт, можливо, і в ролі тренера. Дуже люблю працювати з дітьми. Подобається така робота. Часто сниться, як я піднімаюся на вишку й стрибаю на змаганнях. Це зі мною назавжди. Звісно, хочеться повернутися, та коли дивлюсь на маленького сина, на його усмішку, то сама собі відповідаю: «Який басейн?!»

— Якщо син вирішить зайнятися стрибками у воду, відмовлятимете?

— Ні. Але тренуватиму його сама.

— Що легше: бути мамою чи спортсменкою?

— На мою думку, материнство — це, звісно, складніше, аніж спорт, бо на тобі велика відповідальність за життя маленької людини. У спорті все тимчасово. А дитина — це все моє життя.

Бесіду вела
Катерина КЛИМЧЕНКО

«Тато, мама і я. Нарешті разом, нарешті щасливі!»

Яке класне вийде селфі на фоні таких краєвидів!

ПІСЛЯ ЗАПЕКЛИХ БОЇВ НА ДОНБАСІ — НА ВІДПОЧИНОК ІЗ РОДИНАМИ В КАРПАТИ!

БІЙЦІ ЛЕГЕНДАРНОЇ 72-ї БРИГАДИ, ЯКІ ЩЕ ДОНЕДАВНА УТРИМУВАЛИ ЧИМАЛУ ДІЛЯНКУ ФРОНТУ В РАЙОНІ АВДІЇВКИ, ЗАРАЗ ВІДПОЧИВАЮТЬ В МАЛЬОВНИЧИХ ГОРАХ

Ті, хто місяцями не бачив рідних, дістали чудову нагоду провести довгождану відпустку в колі близьких людей в одному з наймальовничіших куточків Карпат — на Сколівських Бескидах. Саме тут, на Львівщині, на висоті 1100 метрів над рівнем моря, розташувалася навчально-спортивна база зимових видів спорту «Тисовець». Сюди й вирушили військовослужбовці зі своїми сім'ями

Донедавна цей об'єкт Міністерства оборони України використовували як центр зимових видів спорту. Тут готувалися до змагань українські спортсмени-олімпійці, відбувалися змагання національного та міжнародного рівнів. Утім, коли постало питання місця для реабілітації українських військовослужбовців, які брали участь в АТО, то в оборонному відомстві, оцінивши потенціал інфраструктури бази, цілюще повітря, мальовничі краєвиди тощо, ухвалили рішення оздоровлювати вояків і тут. І вже невдовзі поруч із тренувальними об'єктами постали об'єкти рекреаційної інфраструктури.

Напередодні Нового року капітально відремонтований готельний корпус бази прийняв перших відвідувачів — 15 родин бійців бригади імені Чорних Запорожців.

— Я на контракті в бригаді рік. Служив кулеметником у підрозділі, позиції якого були поблизу Верхньоторецького, — розповідає військовослужбовець Сергій. — Що й казати, було важко. Тільки тут знайшов душевну рівновагу і спокій. Дякую всім, хто організував для нас такий відпочинок.

Начальник НСБ «Тисовець» підполковник Василь Пилипчак докладніше розповів про те, що було зроблено, аби захисники України мали змогу гідно відпочити.

Окрім чудового відпочинку, бійці та їхні близькі зможуть пройти лікарський огляд, отримати комплекс фізіотерапевтичних процедур, стоматологічну допомогу тощо

— За рік часу з ініціативи та під особистим контролем Міністра оборони України генерала армії України Степана Полторака буквально з нуля було капітально відремонтовано готельний комплекс, обладнано за новітніми технологіями сучасну їдальню, медичний пункт, тренажерні зали, — говорить він. — Все це дає змогу за місяць приймати до сотні учасників реабілітаційних програм. Сьогодні ми прийняли перших гостей і зробимо все, щоб їхнє перебування тут із родинами було незабутнім. У програмі відпочинку бійців бригади і членів їхніх родин — прогулянки околицями, катання на лижах із досвідченими інструкторами, заняття в тренажерних залах. Також бійці та їхні близькі зможуть пройти лікарський огляд, отримати комплекс фізіотерапевтичних процедур, стоматологічну допомогу.

Багато бійців до цього ніколи не були в горах. Серед піхотинців, які прибули на реабілітацію, переважна більшість — уродженці Центральної України. Є хлопці з Донбасу, Авдіївки, а також із Рубіжного, що на Луганщині. Варто підкреслити, що першими на реабілітацію й відновлення прибули військовослужбовці рядової та сержантської ланки військової частини — ті, що протягом багатьох місяців перебували на передньому краї зіткнення з противником.

— Приємні враження й емоції — з перших хвилин, — каже головний сержант бригади старший прапорщик Дмитро Домарев, який приїхав на відпочинок разом із дружиною Тамарою й донькою Христиною. — Насамперед це цікава подорож. Поруч — рідні, а попереду — відпочинок в одному з наймальовничіших куточків України. Про що ще можна мріяти!

Володимир СКОРОСТЕЦЬКИЙ

Інформація про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності майна, що знаходиться на балансі Квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниця:

№ пп	Опис об'єкта оцінки	Площа кв.м	Адреса об'єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Нежитлові приміщення будівлі №24 (штаб) в/м №1	96,18	м. Вінниця, вул. Стрілецька, 9	Фактична дата

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс: Квартирно-експлуатаційний відділ м. Вінниця, адреса: 21001, м. Вінниця, вул. Стрілецька, 87.

Основні умови конкурсу:

У конкурсі беруть участь суб'єкти оціночної діяльності, які отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямами оцінки майна та спеціалізаціями в межах таких напрямів, свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності та у визначений термін надали необхідні документи.

Кінцевий термін прийому документів на конкурс:

Конкурсні пропозиції подаються в окремому конверті з написом «На конкурс», запечатаному печаткою учасника конкурсу. Кінцевий термін прийняття документів на конкурс — за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно). Конкурс буде проведено о 10.00 через 14 календарних днів після публікації повідомлення в газеті в КЕВ м. Вінниця за адресою: 21001, м. Вінниця, вул. Стрілецька, 87.

Телефон для довідок: (0432) 27–83-98.

Для участі в конкурсі учасник подає на розгляд конкурсної комісії такі документи:

1. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються поміткою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

2. Документація подається в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться, та включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (за формою, встановленою наказом МОУ №156 від 06.05.15 р.); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

3. Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з поміткою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозицію щодо вартості та строків виконання робіт з оцінки, умов розрахунків (відстрочки платежів).

***

Інформація КЕВ м. Тернопіль про переможця конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати:

— для продовження договору оренди нерухомого військового майна, що знаходиться на балансі КЕВ м. Тернопіль

№ п/п	Опис об'єкта оцінки	Площа, кв.м	Адреса об'єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Нежитлове приміщення будівлі №1 в/м №4 під розміщення стаціонарної автоматичної телефонної станції без доступу до мережі Інтернет	89,54	Тернопільська обл., смт Гусятин, вул. Б. Лепкого,73	На фактичну дату

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс: КЕВ м. Тернопіль, адреса: 46000, м. Тернопіль, вул. Галицька,1.

Переможцем по даному об'єкту визнано ПП «Експерт-Центр», який запропонував найвигідніші умови виготовлення звітів про експертну оцінку орендованого майна для визначення розміру орендної плати.

***

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (далі — академія) оголошує прийом у 2018 році до очної докторантури та ад'юнктури за науковими спеціальностями 255 «Озброєння та військова техніка» і 032 «Історія та археологія».

До докторантури академії приймаються особи офіцерського складу віком не старше 47 років, які мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), наукові здобутки, опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих у наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

До ад'юнктури академії на конкурсній основі приймаються офіцери віком до 45 років, які перебувають на військовій службі, здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста), виявили здібності до педагогічної або науково-дослідної роботи та мають досвід служби у військах (силах) не менше 2 років.

Вік осіб офіцерського складу визначається станом на 31 грудня 2018 року.

Нормативний строк підготовки становить — чотири роки в ад'юнктурі та два роки в докторантурі.

Для зарахування кандидатом на вступ до очної докторантури та ад'юнктури необхідно **до 1 лютого 2018 року** подати рапорт на вступ за підпорядкованістю. Разом з рапортом подаються документи, перелік яких наведений у «Правилах прийому до докторантури та ад'юнктури Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного за науковими спеціальностями 255 «Озброєння та військова техніка» і 032 «Історія та археологія», які розміщені на офіційному сайті академії (www.asv.gov.ua у вкладці: Вступникам).

Вступні іспити в ад'юнктуру будуть проводитись в термін з 1 по 30 липня 2018 року.

Додаткову інформацію можна отримати на офіційному сайті академії та за адресою: 79012, м. Львів — 12, вул. Героїв Майдану, 32.

Науково-організаційний відділ академії, тел. (032) 258-44-76.

***

Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова (далі — ЖВІ) оголошує набір до ад'юнктури в 2018 році за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка.

До ад'юнктури ЖВІ на конкурсній основі приймаються офіцери Збройних Сил України віком не старші за 45 років, які перебувають на військовій службі, здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста), виявили здібності до педагогічної або науково-дослідної роботи, з досвідом служби у військах (силах) не менше двох років.

Кандидати до ад'юнктури складають конкурсні вступні іспити зі спеціальності, філософії, іноземної мови та проходять усну співбесіду, що орієнтовно проводитимуться з 01 по 30 липня 2018 року.

Офіцери, які бажають навчатися в ад'юнктурі, подають такий перелік документів: рапорт на вступ до ад'юнктури ЖВІ (подається за підпорядкованістю до 01 лютого року вступу), в якому вказуються військове звання, прізвище, ім'я та по батькові, обіймана посада, дата народження, загальна та військова освіта, наукова спеціальність, обрана для навчання; список опублікованих наукових праць і винаходів: не менше трьох наукових праць, одна з яких — наукова стаття у вітчизняному (зарубіжному) фаховому виданні, їхні фотокопії, що не містять таємну та службову інформацію (не завіряються), а також розгорнутий огляд праць з обмеженим доступом (у разі їхньої відсутності подаються наукові доповіді або реферати з обраної спеціальності); копія диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації); службова характеристика; копія службової картки; фотокартки кольорові розміром 3 х 4 см — 4 шт., 4,5 х 6 см — 3 шт. (без головного убору).

Диплом про вищу освіту та медична книжка подаються вступником особисто під час прибуття до ЖВІ для складання вступних іспитів

Вступ до ад'юнктури здійснюється відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261; Особливостей підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих військових навчальних закладах (науково-дослідних установах) Міністерства оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 24.02.2017 № 115.

Додаткову інформацію про умови прийому до ад'юнктури та програми вступних іспитів можна отримати в науково-організаційному відділенні ЖВІ за адресою: проспект Миру, 22, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова, м. Житомир, 10004 або на веб-сайті військового інституту www.zvir.zt.ua.

Телефони для довідок: (0412) 25-04-91 (дод. 3-83 — науково-організаційне відділення), моб. (067) 225-28-66.

***

ВІТАЄМО!

5 січня свій день народження відзначає

РОСЛЯК Віктор Володимирович,

підполковник, заступник командира військової частини А0785 по роботі з особовим складом.

Товариші по службі щиро вітають іменинника зі святом! Бажають міцного здоров'я, невичерпної енергії, сімейного щастя, добробуту, а також щирих і відданих друзів.

Нехай у житті Вас завжди супроводжують натхнення та успіх, хай береже Вас Господь Бог, а кожен день приносить тільки радість, щедрість і вдачу.

З повагою колектив в/ч А0785

Інформація КЕВ м. Полтава про підсумки конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які залучатимуться до проведення незалежної оцінки державного (військового) майна

Відповідно до розділу III Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого Наказом Міністра оборони України від 06.04.2015р. № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015р. за № 699/27144, ухвалено рішення про визнання переможцем конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки державного (військового) майна:

— Нежитлові приміщення інв. № 47 загальною площею 80,4 кв.м, інв. № 60, загальною площею 55,29 кв.м, інв. № 60, загальною площею 35,75 кв.м, в/м № 20, що знаходяться за адресою: Полтавська обл., м. Полтава, вул. Зіньківська, 44 і перебувають на балансі КЕВ м. Полтава, з метою визначення ринкової вартості об'єкта для розрахунку розміру орендної плати при продовженні договору оренди

юридичну особу — Фізична особа — підприємець Голубинський Сергій Іванович, та укладення з ним договору на проведення незалежної оцінки вказаного майна.

Колектив Центрального друкованого органу МО України «Народна армія» висловлює щирі співчуття нашому колезі полковнику Вадиму Анатолійовичу Ковальову з приводу передчасної сметрі його брата Олександра Анатолійовича Ковальова.

Торік Мар'яна Велика успішно закінчила Костянтинівський медичний коледж і пов'язала свою професію із службою в армії.

— Чарівна посмішка, добре слово та виразні карі очі цієї красуні мають не менші лікувальні властивості, ніж пігулки, — говорять бійці.

Сьогодні Мар'яна несе службу в районі проведення АТО. Дівчина щиро сподівається, що 2018 рік для всіх українців принесе довгоочікуваний мир.

«НА МАЙБУТНЄ ЗАСЛУГОВУЄ ЛИШЕ ТОЙ, ХТО НЕВТОМНО ВЕДЕ ЗА НЬОГО БОРОТЬБУ»

«Дорогий брате,

Дорога сестро!

Час не зупиняється, він невгамовно біжить уперед. Відкрий йому навстіж своє серце. На майбутнє заслуговує лише той, хто невтомно веде за нього боротьбу. Новий рік та Різдво Христове у житті незалежної України — твоя заслуга!

Незабаром ми святкуватимемо Різдво Христове — свято, коли Бог стає таким близьким до людини. У житті кожного з нас чимало Віфлеємів. Адже кожен із них — це місце і час, де «з нами Бог», справжній, завжди вірний. У сутінках і сумнівах — як тепле світло чиєїсь змістовної присутності. У холоді захмарених буднів — як новий обрій барвистого майбуття, що зоріє над нашою інколи втомленою людяністю. В окопах війни — як жертовна посвята в щирому погляді; як сила волі в боротьбі за життя і добро; як той, хто поруч, і той, хто друг... У кожного свій Віфлеєм, але у кожному з них — «з нами Бог»!

Крізь темряву ночі інколи важко розгледіти майбутнє, але воно там, на обрії, до якого доходять лише ті, хто вірно прямують у напрямку світанку. В цьому році вони нам будуть дуже потрібні — ті, хто не піддаються втомі й вперто прямують уперед — справжні, вірні. Майбутнє завжди залежить від їхньої віри та від їхньої вірності. І від твоєї також! І розпочинається воно вже сьогодні. А розпочинаємо його ми. Коли любимо по-справжньому — щиро, щедро і до кінця вірно!

Тільки така любов окрилює та надихає. І дозволяє бачити той таємничий

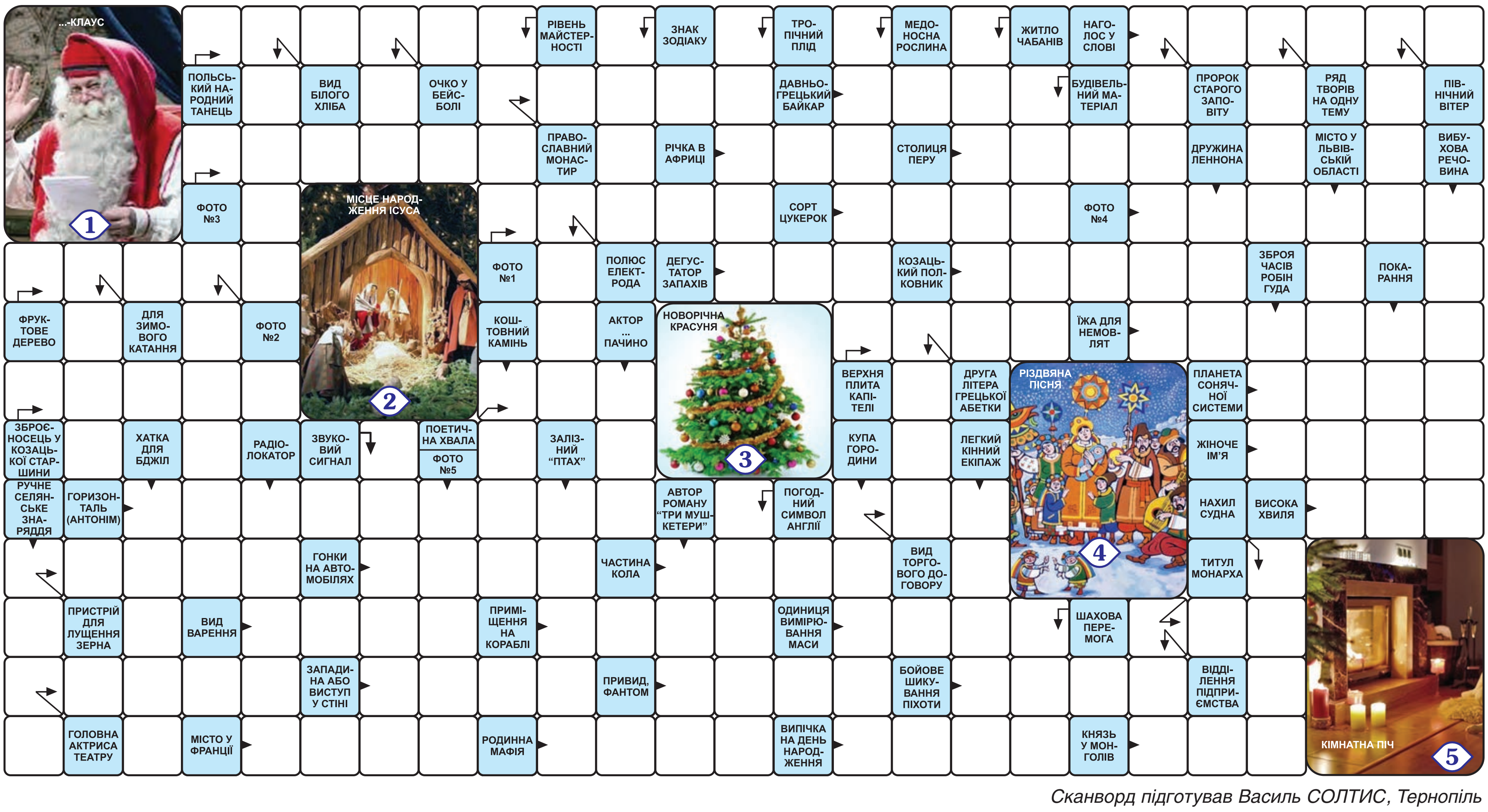

Капелан Андрій Зелінський

і неосяжний обрій нового, можливого, майбутнього. Воно існує! Лише не втомлюйся в нього вірити. У цій вірі ти не один: за наше майбутнє ми боротимемося разом. Сьогодні, не чекаючи дня прийдешнього. В окопах і навчальних центрах, на лінії зіткнення і на фронтах людської свідомості ми будемо спільно боротися за новий день, за новий рік, за наше майбутття. Заради тих, хто заплатив за нього дорогою ціною… А коли в твоєму житті розпочнеться новий день, не забувай про них: це — твоя і їхня заслуга. І за жодних обставин не втомлюйся вірити: в себе, в своїх побратимів, в нездоланну силу Добра! Життя — це рух. Не зупиняйся! Адже перемагає лише той, хто не здається.

З Різдвом Христовим!».

о. Андрій ЗЕЛІНСЬКИЙ,
капелан 36-ї ОБрМП

Сканворд підготував Василь СОЛТИС, Тернопіль

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 28918 Замовлення 59012

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Роман ВУС, Сергій ВОРОНКОВ

Провідний літературний співробітник — Наталія ЧИЖЕВСЬКА

Адреса редакції:
вул. Московська, 45/1, будівля 33, м. Київ, 01015

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 285-70-12

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)

Р — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114

9 771029 911004